

3904

huy k p l c

40

921-42

Wendell Young

8 Baber Street

Portman Square

London

My dear Mr. Young

Thank you for the

3/2. 2/10/62

1/2/62

2004

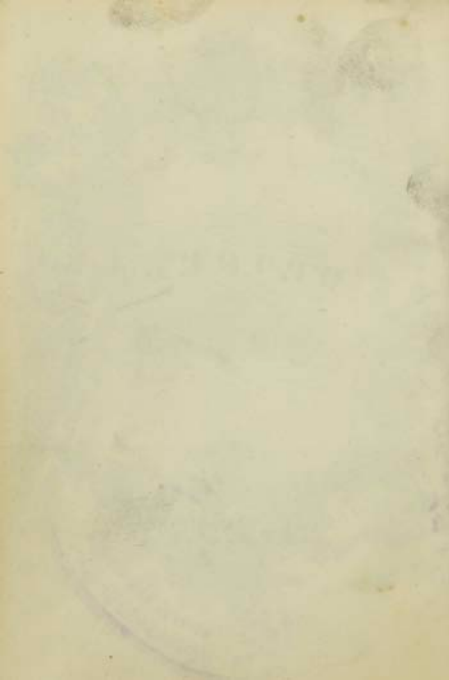
221. 48. 3904-42

ՄԱՆԹԱՆԻ
ՀԵՓԱՒ

15789-58
(5156)
1001

Հ.Ս.Խ.Լ.
Ֆ.Ս.Ք.Բ.Լ.
Հ.Ս.Խ.Լ.
Ֆ.Ս.Ք.Բ.Լ.
Հ.Ս.Խ.Լ.
Ֆ.Ս.Ք.Բ.Լ.

Առ Ազանուր Մամնի Տիկին
Զարգ Մուրստեան ազգասօհմն
Մինչ բոլորի աղերագինն ամ
Յորմէհեակ սիրելեաց բամ
Լայ զՎարդուհի նորին զըստրիկ
Եղեալ զԿամա վազամուտի,
Պատկանաւոր Մօրն և Իբստեր
Ըզհոգևորըս զայս նըւեր
Ի յիշատակ յաւերժական
Ընծայէ Ուխտ Մխիթարեան :

Ի 24 ՍԵՊՏ. 1843

ԱՂՕԹՅՐ

ԱՌ ԱՒՕՏԵԱՆ

Աղբի փերանիս :

Ո՛ շնոր մեր գրեթած,
Որ զկայս եթերաց
Երանաւեսես
Փառաց քոյ 'ի տես,
Անուն քո լիցի
Սուրբ և պաշտելի,
Եւ ծանխցեն զայն

Տիեզերք համայն :
 Զարքայութիւն քո
 Մեզ երևեցո .

Եւ աստուածային
 Կամքքո եղիցին
 Որպէս 'ի յերկինս
 'նոյն և 'ի ստորինս :

Զհաց մեր առօրեայ
 Եւ այս օր շնորհեա :
 Թո՛ղ ըզպարտիս մեր ,
 Որպէս և մէք տէր
 Տամք ամենեցուն
 Պարտեաց թողութիւն :
 Մի զտկարութիւն մեր
 Ի փորձանս ածեր .
 Այլ կացո 'ի բաց

Յամենայն շարեաց .
 Զի արքայութիւն
 Քո միշտ է մնայուն .
 Քեզ փառք վայելեն
 Յախտեանս ամէն :

Ա՛նժո՛ր, հրէշտո՛ւղէ՛տի՛ն :

Ուրախ լեր, Մարիամ,
 Լի շնորհօք սուրբ Հոգւոյն,
 Ազախինդ Աստուծոյ,
 Մայր և կոյս, քեզ ողջոյն :
 Տէր ընդ քեզ, օրհնեալ ևս
 Ի կանանց գու ՚ի գունդ .
 Եւ օրհնեալ է Յիսուս
 Արգանդի քո ծընունդ :

Ա
Արբուհի Մարիամ,

Լէր վասն իմ եղկելոյս

Յարածամ բարեխօս

Այժմ և յելս 'ի մարմնոյս :

Ազգի + = = = շքին :

Ամենասուրբ Երրորդութիւն,

Հայր և Արդի և սուրբ Հոգի,

Քեզ փառք պատիւ և գոհութիւն.

Ար ինձ 'ի ժամ առաւօտուս

Մահահանգոյն 'ի նիրհմանէ

Ետուր ողջամբ զարթնուլ 'ի լոյս :

Ի փառքս քո և 'ի քո սէր

Չանձն և ըզգործս իմ զամենայն

Մատուցանեմ այսօր 'ի նուէր :

Յերեկէ ռաներեոյժ

Ի փորձութեանց պահեա այսօր
Ընդ հովանեա քո զիս անքոյժ :

Տուր զօրրս զայս 'ի շնորհքս քո

Անցուցանել առանց մեղաց ,
Եւ հասանել ինձ յերեկոյ :

'Ներեա ինձ տէր , որ մինչև ցարդ

Բարերարեալ 'ի քէն անդու՛

Անցուցի զկեանս իմ տարապարտ :

Եւ վատնեցի ըզժամանակն

Ի քէն շնորհեալ 'ի դին արեան

Առ 'ի հոգւոյս իմ փրկեանակ :

Յայսրմհեակ տուր ինձ սովաւ

Վարել 'ի շահ հոգւոյս 'ի սպառ . ,

Եւ կեալ 'ի զեղջ և յապաշաւ .

Դասնական Հասարկ :

Խոստովանիմ հաւատով,
 Ճրջմարտութիւն անսխալ,
 Ար ինչ ՚ի ձեռն եկեղեցւոյ քո սրբոյ
 Ինձ հրամայես հաւատալ :
 Զի դու միայն ես Աստուած
 Հաստիչ երկնի և երկրի,
 Մի էութիւն յերխանձինս համադոյ,
 Հայր և Արդի և Հոգի :
 Եւ զի Արդիդ վասըն մեր
 Իջեալ յերկնից եղեր մարդ,
 Ըղբարչարանըս յանձն առեր և ըզմահ,
 Ի փայտ խաչին դատաւարտ :
 Յարեար յաւուր երբորդի,
 Եւ ՚ի յերկինս համբարձար :

Եւ զի գատեւ ըզկենդանիս և զմե-
 ուեալս
 Դարձեալ գալոց ես յաշխարհ,
 Հատուցանել արդարոց
 Ար ինչ բարիս խոստանաս,
 Եւ փոխարէն մեղաւորաց յախտեան
 Ըզգըժոխոց պատուհաս:

Խ...բ...լ...ն...ի...ն Յ...ս...յ:

Տէր և փրկիչ իմ Յիսուս,
 Քանզի դու ինքն ինձ ետուր
 Զարքայութեան քո ըզյոյս,
 Յուսամ ՚ի քէն աներկբայ
 Գտանել ներումքն մեզաց
 Արտլք ընդդէմ քո յանցեայ.

Եւ հասանել փրցիւթեան
 Չարչարանօք քովք վասն խմ,
 Հանդերձ գործովք բարութեան,
 Զոր յայտհետէ ջանացայց
 Գործել շնորհօք քո 'ի սպառ.
 Եւ զգուշանալ 'ի մեղաց:

Խ...: շ...: Ի...: Ս...:

Ար ետդ աղբիւր բարութեանց,
 Եւ քան ըզբնաւ բարութիւնս
 Անհամեմատ գերազանց,
 Ար յոչնչէ ստեղծեր զիս
 Եւ փրկեցեր արեամբ քով
 'Նորաստեղծեալ ըզհոգիս.

Սիրեմ ըզքեզ տէր, այո,
 Քան զամենայն սիրելիս,
 Եւ զթըշնամիս վասըն քո :
 Եւ յանձն առնում առաւել
 Քան ըզթեթեկն ինչ յանցուած
 Մահունըս թիւր մեռանել :

Խոսքովն ինչ Զգնան :

Տէր, զի դու միայն
 Ես անհուն բարի,
 Եւ դու ամենայն
 Սիրոյ արժանի,
 Զբոլոր բոլորով
 Սրբաբազանապէս
 Ընդ մեզս իմ յոլով
 Արովք մեզայ քեզ :

Եւ զմահ առաւել
 Յայսմհետեւ ընտրեմ,
 Քան թէ մեղանչել
 Սիրոյ քո ընդդէմ:
 Աստուծոյ սրբոյ խաչին:

Ըզկենարար փարեալ խաչուդ,
 Երկրբազում քեզ սէր Յիսուս,
 Յոր առ ՚ի սէր մեղուցելոյս
 Բեւեռեցար կեանքդ իմ և յոյս:
 Ընդէր ոչ աչք իմ արտասուաց
 Կրկնալուսակ աղբերոք թանան
 Զորդու առուովք թացերարեան,
 Զենեալ մեղացս ՚ի նմա փոխան:
 Սիրտ իմ ընդէր զբտասանոյց
 Աչ բեկանի վիմայն հանդէտ,

Ինձ յայսմհետե ազգք և ազնիք համ-
օրէն .

Ձի սքանչելիս արար ինձ աջ հըզօրին,
Որոյ սուրբ է անուն նորին :

Ողորմութիւն երկիւղածաց,
Եւ զօրութիւն բազկի նորա յազգս
ազգաց .

Քակեաց զհըզօրս 'ի գահոյից .

Ձամբարտաւան ջրուեաց խոր-
հուրդս 'ի սրբոյից .

Ըզնտնարհեալքն բարձրացոյց,
Եւ բարութիւն ըզկարօտեալս լըցոյց,
Եւ զմեծատունս ունայն 'ի բաց
Ի յանըսպօռ շնորհէ գանձուցն ար-
ձակեաց :

Ձողորմութիւն իւր յիշելով,

Իսրայելի ամ ծառային իւր գորով-
 Արպէս խոստումն առ հարսնարար
 Աբրահամու ու որդւոց նորա մինչ'ի
 սպառ :

ՅՐԴՐՈՒՄ :

Ահա կարգամբ քեզ երանի,
 Ըստ կանխասաց քումբդ բանի,
 Ո՛վ երանեալ դու 'ի կանայս,
 Որ զնախամօրն լուծեր ըզվայս,
 Եւ զփրկութիւն մեր և ըզյոյս
 Առանց երկանց ծընար զՅիսուս :
 Երանի քում որովայնին,
 Եւ ստեանցդ որ զնա գիւցուցին-
 Երբժանցդ 'ի տիպ վարդին 'ի բոյբ.

Արովք ետուր նրմին համբոյր .
 Չեռացդ անբիծ ամենեկին ,
 Իւ գըգուեցեր զՎատուած որդին .
 Աչքդ աղաւնոյ հանգունաստիպ ,
 Արովք 'ի նայն կից բիբ 'ի բիբ ,
 Եւ զմայլէիր 'ի տեսութիւն
 Ծածկեալ 'ի նմա անճառ լուսոյն :
 Խորասուզեալ շնորհաց 'ի յուզիս
 Զերծ յարստոյ պահեալ կանուխ ,
 Երանեղի ամենեցուն
 Եզեր , և ես , և լիցիս նոյն :
 Այլ առաւելքեզ երանի ,
 Ա՛վ տերունւոյն լըսող բանի ,
 Ար դեր 'ի վեր բնաւից գոլով ,
 Հեզ և խոնարհ եզեր հոգւով :

Աստիճանային իշխի՛ խանդավառութիւն :

Զօրէն արդայոյ

Ազիկար 'ի ճեմ,

Մայր սուրբ, ըզհետքոյ

Թախանձ արկանեմ :

Ո՛հ, զի ոչ մերժէ

Մայր գորովագին

Ի սիրոյ իւրմէ

Զարտօսք որդեկին ,

Որ մօրն հետազօտ

Բազմազայթ 'ի քայլ,

Քղանցիցն 'ի ստորոտ

Կախի բուռն հարեալ :

Մայրենւոյդ գրեկաց
 Չեմ ես արժանի ,
 Եւ ոչ գրգուանաց
 Սիրոյդ մայրենի .
 Չեմ ինձ միայն տուր ,
 Կացս զես յոտին .
 Ը՛ծ անըտօտերիւր
 Յերկնքնեթաց ուզին :

31001
3519

1578258

ԱՂՕԹԻ

ԵՐԵՎԱՆԻ

Երկրորդական քեզ և օրհնեմ ըզբեզ
տեր,

Որ զիս ՚ի ժամերեկոյիս հասուցեր,
Տալով այսօր զբոլորստրեն ինձ ըզհայ
Եւ փրկելով զիս յամ փորձանայ
Որ և զհոգւոյդ պարգևեցեր ինձ
շնորհ,

Աս փրկուի հոգւոյ իմոյ կարևոր:

Քո է պարզև եթէ այսօր ինչ բարի
Գործով բանիւ կամ խորհրդով
արարի :

Իսկ եթէ չար, յինէն է այն, թող
ինձ աէր,

Ար ապաշնորհ մեզօք առ քոյդ գը-
տայ սէր :

Քեզ բղձարժինս իմ յանձն առնեմ
և զհոգիս,

Պահել ամբողջ յառաջիկայ գիշե-
րիս :

Ամենօհնեալ Աճածին Մարիամ,
Ապաւինիմ 'ի մայրենիդ քո 'ի
ինամ :

Եւ դու զուարթուն հոգիդ որ
կաս ցանկ առ իս,

Լեր պահապան ինձ 'ի հանգիստ
գիշերիս :

Ատուածահայրդ Յովսէփ առ
քեզ պաղասիմ ,

Գու բարեխօս ընդ սուրբս հա-
մայն լեր վասն իմ ,

Խաղաղութիւն նընչեւ ինձ յայսմ
և 'ի սոյն ,

Եւ զարթուցեալ օրհնեւ ըզտեր
'ի յայդուն :

ԻՅՅ+ ՂՂԻ-ԻՆ+ :

Որ դատարորդ ես

Եւ յաճեալոց գիտող ,

Տեր , արա անտես

Ըզմեղս իմ և թող :

Զի գիւրագայժ եմ
Եւ արկար մարմին,
Պատկերրդ վրսեմ
Եղծեալ յիս նախնին:
Բազում են մեղք իմ
Քան զաւազ անձիւ.
Եւ իս յայնց գարշիմ
Բողորով սրբաիւ:
Մեղայ տեր յերկինս
Եւ առաջի քո.
Զարեան քո ըզգինս
Յիշեա ե կեցո:

Ի շրջաբանն Վրիտաբնի :

Առ քեզ անկեալ պաղատիմ
 Որ բեւեալ է խաչից
 Բաղկատարած կաս վասն իմ :

Օրհնեմ ըզսեր քո անձառ .
 Այլինձ հիբիս բիւր աւաղ,
 Զի ես կրրիցդ եմ պատճառ :

Հիմ է ըբրինն աղօթիկեր,
 Ոչոննաձն քիրան արեան
 Տերդ է գիմաց քոց հեղեր ,

Բայց զի զոճիրս իմ կանխաւ
 Եւ զապախտիսն իմ առ քեզ
 Տեսանկիր զառաջեալ :

Ո՞ր զքեզ, փրկելիք իմ Յիսուս,
 Դատապարտեաց առ ՚ի մահ,
 Բայց մեղք ՚ի քե՛ն հատուելոյս :

Ո՞ր զքեզ կապեալ կաշկանդեաց,
 Ոչ զինաւորք ոչ դահիճք,
 Այլ հոյք իմոց յանցանաց :

Ո՞ր անողորմ ած սպտակ
 Յատուածային դէմքս քո,
 Բայց մեղք իմ ո՛հ զբժընդակք :

Ոչ ՚ի թուք պիղծ բերանոյն
 Քոյդ անարդեալ կերպարան,
 Այլ ՚ի մեղացս իմ անհուն :

Ո՞ր զկուսածին քոյդ իրան
 Ընդ ձողկանօք կեղեքեաց,
 Թե ոչ մեղացս իմ խուժան :

Ո՞ր զերկնաստեղծ յօնիւք քովք
Պըսակ 'ի վշոց բոլորեաց .
Մեղք իմ ծանունք և յուզք :

Ո՞ր զփայտ խաչի յուս քոյին
Եբարձ Աստուած իմ և տէր .
Եթէ ոչ մեղք իմ նոքին :

Ընդէր անկար 'ի յերկիր .
Բայց զի և զմեզս իմ 'ի յուս
Զոյգ ընդ խաչին բերեիր :

Ո՞ր զքոյդ մերկեաց ըզմարմին ,
Արկեալ ըզձեռն ամպարիշտ
Յերկնաւորաց պաշտելին :

Ո՞ր զքո , փրկիչ իմ Յիսուս ,
Չըզտեալ բազկացդ ըզդաստակ
Ի ստուարասուր 'ի հեղոյս ,

Եւ զտալա քո, յոյց 'ի գնաց
 Երկինք Լերկեր զըզըրդին,
 Ի փայտ խաչին բևեռեաց:
 Ո՛հ, զամենայն մեղք հիբխա-
 Ես արարի զամենայն,
 'Ներեա, Յիսուս, գըթա յիս:
 Հիմ ըզլեղին դառնութեան
 Արբեր փրկիչ իմ Յիսուս,
 Այլ ընդ մեղացս իմ փոխան:
 Ո՛հ ես ըզքեզ 'ի խաչին
 'Նախատեցի ընդ Հըրեայս,
 Եղէ սպանող ես քոյին:
 Եւ զկողզ, Աստուած իմ և տեր,
 Ոչ տեգն եհերձ զինուորին,
 Այլ ես հարի կարեւեր:

Յիննէն կրեցեր զամենայն ,
 Ընդ իմ ըզմահ յանձն առեալ
 Վասն իմ իջեր 'ի դամբան :
 Մեղայ քեզ տեր , մեղայ քեզ .
 Գարշիմ մերժիմ 'ի մեղաց ,
 Զըջամ բոլոր 'ի սրբուես :
 Ես յայտհետէ քո փոխան ,
 Ես փոխանակ քո մեռայց
 Քան մեղանչել յաւիտեան :
 Լկցի ինձ մահ քո և վեշտ
 Յոյս և սփոփումն յայտհետէ ,
 Հանգեալ աչաց իմոց միշտ
 Վեանրդ իմ կախեալ ըզփայտէ :

Աստուծոյ փրկանայն , աստուծոյ զօր
 'ի գիւրիս իւր , իւր :

Աստուծոյ զօրն մայր և կոյս ,
 Դու գեղեցիկ ևս քան զարփենին
 արշալոյս ,

Ար ըզուշան և ըզվարդ .

Մարգարտայեա սրճնէ ջողով գե-
 զազարդ :

Ա՛վ տիրուհի կոյս և մայր ,

Դու գեղեցիկ քան զարուսեակն ևս
 սլայծառ ,

Յորմէ ծածկին փախրատեայք

Բոլբ աստեղաց , մինչ նըշողէ նա
 ընդ այդ :

Ո՛վ մայր էին անեղի,
Գու և քան զաստղն գիշերոյ գե-
ղանի,

Որ բզաքխուրն հերձեալ քոչ,
Պրճոնէ ըզգէմս երկնից 'ի զուարթ
իւր 'ի շող:

Ոչ առաւել ինչ առ քե
Քան ըզխաւար լուսապայծաան է
արև,

Որ գերահրաշ 'ի պատկեր
Գունադեղէ զերկիր ըզծով և զե-
թեր:

Այնմ որ 'ի քոյգ հանգչի ծոց,
Ի մայրենիգ ըզձեռան արկեալ պա-
րանոց,

Որ դքեղ պրճնէ գեղեցիկ
Յոյժ առաւել քան թէ զստեղն
Իւր ծաղիկ .

Զորոյ ըզգէմնն անդադար
Ամբիժ չըրթամբք քով համբուրես
սիրարար ,

Գէթ միանդամ և ինձ աւար
Խանդաղակամ մատչել նըմին՝ ի համ
բոյր :

Այլ ո՛հ չըրթունքս իմ և իղձք
Ապականեալ բիւր յանցանոք են և
պիղձք .

Ո՛հ ես յանդուզն եմ և խօշ ,
Զանձն արժանի թէ համարիմ շնոր
հիդ գող :

Մի, մայր, մի ինձ 'ի համբոյր
Տացես մատչել նրմին շքթամբբս
անմարուր .

Այլ մինչ գու զնա համբուրես,
Գէթ միանդամ ասա նրմին գու այս-
պէս .

Չայս ոչ էս մայր քո միայն,
Այլ յորդեգրաց խնոց ընդ իս մին
համայն

Քեզ ընծայե ըզհամբոյր,
Եւ զըզճական ընդ համբուրին ըլ-
սիրտ իւր :

Ի շէ գաւազնի շէն եօնեաց զառոյ ստորի
Ափսոսածածնին :

Ի կիւրիւնի :

Մայր զաւագին ,
Հոր ըզսիրտ իմ զաւով քոյին ,
Զոր կրեցեր 'ի տաճարին ,
Յորժամ գուժեաց քեզ ծերունին
Զանցրս սրբոյն ընդ քում անձին :

Յերկուցնի :

Մայր զաւագին ,
Հոր ըզսիրտ իմ զաւով քոյին ,
Զոր յնդխպտոս 'ի փախըստին
Կրեցեր յածել զաստուածորդին :

Յերեւաթաթի :

Մայր ցաւագին ,
 Հոր ըզսիրտ իմ ցաւով քոյին ,
 Զոր առ 'ի գիւտ
 Կորուսելոյ կրեցեր որդւոյդ :
 Ի շրեւաթաթի :

Մայր ցաւագին ,
 Հոր ըզսիրտ իմ ցաւով քոյին ,
 Զոր 'ի տեսիլ որդւոյդ կրեցեր ,
 Մինչ խաչ 'ի յուս բարձեալ տաներ :
 Ի հինգ շաթաթի :

Մայր ցաւագին ,
 Հոր ըզսիրտ իմ ցաւով քոյին ,
 Զոր 'ի տեսիլ որդւոյդ կրեցեր ,
 Կալով խաչին քո առնեմեր :

Յո՛ւրբ՛աբ՛ա :

Մայր ցաւագին ,
 Հոր ըզսիրա իմ ցաւով քոյին ,
 Զոր կրեցեր խոցմամբ կողին ,
 Եւ ըզմեռեալ որդւոյդ մարմին
 Մինչ 'ի խաչէն վայր իջուցին :

Ի շոբ՛աբ՛ա :

Մայր ցաւագին ,
 Հոր ըզսիրա իմ ցաւով քոյին ,
 Զոր 'ի Թաղման քո միածնին
 Յիշատակաւ կրեցեր նորին :

Եւ զպատուական 'ի նմա զարիւնքո
հեղեր .

Լիւր դատաւոր արդար , և հայր բա-
րեխնամ ,

Որ 'ի խորոց աստի առ քեզ տէր կար-
դամ :

Ազաչանօք ծնողի և մօրքո կուսի ,
Եւ սուրբ խաչիքո զոր բարձեր 'ի
յուսի ,

Եւ իմ սրբոցքոց տէր որ հանդչին
Պայծառացեալք արդ 'ի կամարա
երկնային ,

Անդր ըզհօգիս նընջեցելոց մեր ըն-
կալ ,

Որ կան 'ի բանդ քաւարանին արդե-
լեալ :

Որ զմեղուցեալ ըզմարդն , Աս-
տուած իմ և տէր ,

Եւ ըզմեղոք մեռեալ մարմինն յարու-
ցեր .

Որ առ շիրման արտասուեցեր Ղա-
զարու ,

Ի ձեռանէ թափեալ զաւարն ըզմա-
հու ,

Յիշեա ըզճնօղս իմ և զեղբարս և ըզ-
քորս ,

Եւ որք ծընան զիս ՚ի յերկունս հո-
գևորս .

Եւ զնրնջեշեալսն ՚ի քեզ ուղիղ հա-
ւատով ,

Որ աղցականք և որ ծանօթք ինձ գո-
ւով ,

Կէսք նախ քան զիս լըցին զընթացըս
կենաց ,

Եւ կէսք 'ի նոյն աստարեզ ինձ զուգ-
ընթաց :

Հաշտեաց 'ի ձեռըն սուրբ մար-
մնոյդ և արեան ,

Եւ արժանի արա զնոսա քառու-
թեան ,

Որք ինձ բարի 'ի կենցաղումս արա-
րին ,

Եւ որք ինչ չար ըստ պատրանաց
բանասարկութին ,

Ոյց ևս պատժ օցն և զէ թերև ըստ պատ-
ճառ ,

Հրատոյրք չարեաց կամ օրինակ տա-
լով չար :

Յիշեա յիշեա զհաւատացեալս
համօրէն ,

Յորոց կարգաց յորմէ ազգէ և ի-
ցեն .

Զամենեցուն յիշեա զհոգիս և հան-
դո ,

Զի գործք ձեռաց են քոց և գինք ա-
րեան քո .

Զի քո խաչիդ հաւատացին յաշխար-
հի ,

Եւ յարութեանդ որ ընտրելոց քոց
պարհի .

Զի ծնեալք ի սուրբաւազանէն շնոր-
հիւ քո ,

Հազորդէ ցան արեան վերիկչիդ և մար-
մնոյ :

Որ ըզհոգիդ քո սուրբ ետուր
 մեզ Յիսուս,
 Յիշեա զնոցա հաւատս 'ի քեզ և ըզ-
 յոյս .
 Եւ դասեցո 'ի խորանի այգբ 'ի քում
 Զհոգիս նոցա ընդ սուրբս 'ի կեանս
 յանարբաում,
 Ընդ բազմերամս հոգեղինաց զուգա-
 սար
 Երգեւքեզ փառս, և արդարոցն ընդ
 դումար
 Որ յախտեան երանաւէաք անդ ըզ-
 քոյդ
 Փառաւորեն զանուն ընդ հօր և հօ-
 գւոյդ :

ԱՂՕԹՒՔ

Նախ աս շխարհականսն :

Գոհանաւ ըզքէն , ան իմ և տեր ,
Որ զիս 'ի Տամս յայս գարձեալ
հասուցեր ,
Զի կարող եղէց նախ քան շն-
չոյս զել
Ըզմեզս իմ առ քեզ խոտտովան
լինել :

Մեզայ սակ զժողիդ անարդըս մեզայ-
 թող ինձ ըզմեզս իմ և անսես արա .

Մեզայ քեզ փրկիչիդ իմ մարդա-
 սիրի ,

Ընդունայն ըզնորհս հողւոյդ
 վասնեցի :

Չըջամ ընդ մեզս իմ բոլորով սըր-
 ախ ,

Որ են քան զաւազ յոլով և ան-
 թիւ .

Քան 'ի յահաւոր պատժոց դը-
 ժոխոց ,

Եւ քան 'ի յորդոր անճառ խոստ
 մանց քոց ,

Ըս 'ի սէր քոյին , սէր և ան իմ ,

Չըզամ 'ի նոցունց և 'ի բաց դար-
չիմ .

Ըզմահ յայամհեակ սիրով ընդ-
գըրկեմ ,

Քան թէ մեղանչել սիրոյ քո ընդ-
դէմ :

Ահա արդ մատչիմ յուսով թողուի ,
Քում փոխանորդիդ պատմել զա-
մենայն :

Ըզմուացելոյս դու լըցս զթերին ,
Եւ լըցցէ հեղումն արեանդ 'ի խա-
չին :

Ոչ եմ արժանի մեղաց թողու թեան ,
Այլ 'ի վերջս քո լինիմ սպաստան .
Ըզտուղ հատուցումն , ըստ կարի
խնում

Կարգեալ ինձ 'ի առջժ, սիրով
յանձն առնում:

Ընկալ վերըստին զիս 'ի շնորհքս քո,
Բարեխօսութիւն մօր քո օրհնելոյ:
Եւ քեզ փառք պատիւ երկրպա-
ղութիւն,
Ընդ Հօր քում յաւէա ե ընդ
սուրբ Հոգւոյն:

Առօրեա ղաջնան:

Հայր, ես որդի քոյին եմ այն,
Որ ըզնորհաց քոց վասնեալ ձիր,
Եւ ընդ ուղին հեռեալ լայն,
Կեցի 'ի քէն ցարգ տարազիր:
Այլ զգաստացեալ արդ վերըստին,
Դառնամ առ քեզ Հայրըդ դժամ:

Ի վիշաբս մահու կացեալ առ իս հուսոյ
Բըժիշկըդ հոգւոց ,

Փըրկեցեր դու զիս յիջեւոցն՝ի դուք :
Սաղմոս ասացէք Տեառնն սուրբք
սրբախէք ,

Եւ յիշատակի

Սըրբութիւնն որա խոստովան լերուք :
Ի բարկութենէ նորա արհաւիրք ,

Եւ յաճայնոց

Պարգէք՝ի կամաց նորին կենսաձիրք :
Ընդ երեկս հանդիսս առնուցուն
լայլք ,

Եւ առաւօտուց

Լիցին ջընձութեան բարբառք
բերկրալիք :

Ես ՚ի յօբանալ խմում՝ ՚ի բարիս

Ասացի ցանձն իմ,
 Թէ 'ի յաւիտեան ոչ սասանեսցիս :
 Չի դու հաճեցար 'ի կամքս քոյին
 Տալ ինձ զօրութիւն,
 Եւ գեղոյ իմոյ ճաճանչ գերարթին .
 Այլ դրոսայ յանկարծ խռովեալ ես
 անդրէն ,
 Չի դու տէր 'ի բայ
 Չերեսըս քոյին դարձուցեր յինէն :
 Առ քեզ բոլորով սրբախ կարգացի,
 Եւ առ Աստուածդ իմ
 Ի նուազել իմում ազազակեցի .
 Չի՞նչ օգուտ է քեզ յարենէ իմմէ ,
 Եթէ 'ի յերկիր
 Ապականութեան անձն իմ իջանէ .
 Միթէ հոգ լիցի առ քեզ խոստովան ,

Եւ կամ սրտովսցէ
Ըզճըշմարտութի քո զի անկենդան :

Լըւաւ ինձ Աստուած և ողորմեցաւ ,
Եւ յուրախութիւն
Ըզսուգ իմ դարձոյց և յանդորր ըզ-
ցաւ :

Ըզտրխուր յինէնեզերժ նարգբուրձ,
Եւ ըզքնծութիւն

Փոխանակ սրգոյ ինձ շուրջ ըզգեցոյց :
Որպէս զի սաղմոս քեզ փառք իմ
յաւէտ

Ասացեն 'ի սպառ.

Մինչև 'ի յեափն կենցաղոյս 'ի կէտ .
Եւ մի ևս ինձ զեղջ լիցի յաւիտեան ,

Այլ միշտ անդադար

Աճ իմ առ քեզ լինել խոստովան :

Յէք հաշորդ--նէան :

Երկրպագեմք քեզ տէր Յիսուս, որ
բազմեալ կաս 'ի սրբոխս .

Չեմ բաւական, զի հաճեցար Տէ-
րըդ տերանց դալ առ իս :

Մեղայ քեզ տէր, և բողոքով զըզ-
լամ սրբոխ, քաւեա զիս .

Ասո՛ղ զի զքեզ դառնացուցի դը-
գուեալս 'ի քո երախտիս :

Յայսրմհեռէ զքեզ սիրեցից, մի ևս
մեղայց քեզ 'ի սպառ :

Քոյինդ կարօտ եմ տէր շնորհի,
զաջ քո յօգնեւ ինձ կարկառ .

Փառք քեզ Քն, որ զքեզ ետուր
 Ինձ ՚ի խորհուրդս յայս անճառ,
 Չունիմ այլ ինչ քեզ ընծայել,
 բայց զանձն իմ հեզ և թըշուառ:

ԱՂՕԹԻՔ

Ա- Հայր երեւոյսի ծով Պարտի :

Քում տերութեանդ ամենազօր
Վայելեն փառք, Հայր երկնաւոր .
Այլ ինչ որ հոգս եմ մեզօք լի,
Տալ քեզ զայն իբր է կարելի,
Թե ոչ Փրկիցն իմոյ ըզմերս
Մատուցանեմ ընդ իմ յաղերս :
Ղովն հաղորդ ՚ի սեղանիս,
Մարդասէր տէր, ընկալ և զիս :

Տէրն իմ Յիսուս խոնարհեալ ասա
 Դքնի վասն իմ 'ի ձե նշուասա :
 Եւ ես անարգ հոգս աւասիկ
 Իջեալ 'ի խորս դառնամ 'ի ջեք ,
 Եւ հաւատամ ճշմարտապէս՝
 Կարել նովաւ փառքս տալ քեզ :
Բիւրուց մեղաց եմ պարտապան
 Արդարագաս քում տէրու թէ .
 Եւ իբր անարգս ես արարած
 Քեզ ընդ անհուն թըշնամանաց
 Փոխարինել երբէք կարեմ ,
 Ի նոյն թէ ոչ սեղան դիմեմ .
 Աւր ընդ պարտեաց խնոց փոխան
 Չոհի որդեակդ անպարտական :
 Ընկալ մեղացս ըզդա ընդ իմ ,
 Ար հաւատով խոստովանիմ

Յոյժ քան զոճիրս իմ առ աւել
 Դովաւ քեզ վառս հասուցանել :
 Ինձ անշնորհս բիւրասպատիկ
 Բարերարիդ են երախտիք ,
 Ընդ այց անբաւ քեզ գոհութեան
 Խոստովանիմ գօլ սարտապան :
 Այլ ՚ի սրբբունս ՚ի սեղանի
 Արեանն՝ ընդ իմ որ հեղանի՝
 Շիժ մի յոյժ ծանր է ՚ի նրժար
 Քան զամենայն շնորհաց գումար ,
 Զոր ուղիօրէն զեղուս ՚ի յիս
 Եւ զոր բնաւից բաշխես բարիս :
 Քումիդ կարօտ եմ օգնութեան ,
 Եւ խընդրեւոյ զայն չեմ արժան .
 Զի որ զառեայրն վասնեցի ,
 Որովք դիմեք ինձ ի շխեւի

Լինել գարձեալ քեզ յանդիման
 Առանց փրկչին իմոյ արեան :
 Արդ լուր ինձ, տէր, վըհասեւոյս,
 Որ այս միակ մընայ ինձ յոյս .
 Եւ զքեզ սովաւ համարձակիմ
 Կոչել ինձ Հայր և Աստուած իմ :
 Հայեաց ՚ի զոհ քո Միածնի ,
 Զի մի ՚ի զուր վասն իմ մատչի .
 Տես զի շրթուհքս իմ, որ մաղթեն,
 Կերկեալ նորին ևն յարենեն .
 Գլթա յիս, տէր, առ սեր գորա ,
 Եւ զկամբս քո յիս կատարեա :

Ա՛ռ քէր Յիսուս յաշխարհս խորհորտ :

Քեզ գոհութիւն մատուցանեմ և
ըզփառս ,

Որ յանպատում հանդիս ընդ հօր
քում 'ի կառս .

Որ 'ի չքոյէ ստեղծեալ ամեր զիս
'ի գոյ .

Եւ վրդկեցեր 'ի զբժոխոց ա-
րեամբ քոյ .

Որ զիս առ քեզ 'ի տղայ տիոց կո-
չեցեր ,

Առ 'ի սաշտեւ ըզքեզ և կեալ 'ի
քո սեր .

Տուր ինձ 'ի վեր քան զամենայն
գիտութիւն

Զանաչ 'ի միա առնուլ ըզսեր քո
անհուն .

Եւ սիրոյ սեր հասուցանել փո-
խարէն ,

Յօժար 'ի մահ բան թէ մեկնել
առ 'ի քէն :

Յանկամ առ սեր քոյին , ցորչափ է
յիս շունչ ,

Տանել 'ի սպառ վըշտակրու թէ անց
անարբատունջ .

Այլ զի յոյգոյգ եմ ես անգոր ե
տրկար ,

Վարողացո , տեր , դու զհոգիս խմ
յօժար .

Վ առեա ըզսեր քո 'ի սրբախ , որ
եկիր

Ըզճուր սիրոյ քո արկանեւ ՚ի յերկիր :

Տուր ինձ սիրով կրրեւ ըզմեշտս ամենայն ,

Առ ՚ի ստանալ ըզքեզ ըզգանձդ իմ միայն :

Կորուսանեւ զճանգիստ ըզփառս և ըզկեանս ,

Զի զքեզ միայն ժառանգեցից յաւիտեանս :

Դու միայն դու , տեր իմ Յիսուս , լեր ինձ դանձ ,

Կեալ ինձ ՚ի քեզ , և մի ՚ի սեր մեծութեանց .

Մի երկրաւոր ուսմամբ լինեւ զերազանց ,

Այլ ուսանել զմաստութիւն քո
անանց :

Պահեա զիս , տէր , 'ի դիւական
փորձութեանց ,

Ուստ ստամբակ իմոց կրրից գընել
սանձ .

Եւ զքայութիւնս իմ թէ հետե
սարստամբ ,

Տուր նրւաճել ինձ զայն քոյով
զօրութեամբ :

Ամրացո զսիրտ իմ 'ի սնափառ հա-
ճոյից ,

Եւ յերկրաբարչ ըզձից սահեա
զիս ամբիծ .

Թէ ինձ աշխարհ մարմին և դե
գրրդեն ուզմ ,

Քև հակառակ նոցին կացից պըն-
դակազմ:

Հարժեա ըզսիրա իմ, սէր Յիսուս,
ի գորով,

Անկարեկիբ սա ընդ եղբարս իմ
գողով:

Տուր ինձ սիրել ըզթըշնամի և զո-
սոխ,

Եւ մի նդ եղբարս իմ մըթերեալ
պահել ոխ:

Որ առ ՚ի սէր նոցա զարիւն քո
հեղեր,

Տուր ինձ առնել գէթ ընդ նոսա
գուծ և սէր:

Կուրացո զմիտս իմ ՚ի պարսաւայ
լոց գէտ,

Տճւր տեսանել ըզյոռու թիւնս
իմ կէթ .

Ուսայց 'ի քէն հեզ և խոնարհ գոլ
սըրտիւ ,

Զի գու թողցես , տէր , ըզյան-
ցանս իմ անթիւ :

Քաւեա զիս , տէր , ըզմեղաւորս , որ
առ քեզ

Մարտաւորին ձայնիւ գոչեմ 'ի
սըրտէս :

Այսք եօթնեկի տիրապետեալ մե-
ղաց յիս ,

Շարժէն անդուշ և տատանեն
ըզհոգիս .

Դու եօթնարփեան շնորհօք հո-
գւոյդ սըրբեա զայն ,

Հերքեալ զգիւացն յինէն 'ի բաց
ըզխուժան :

Չեմ արժանի կոչիլ որդի ես քոյ-
ին ,

Որ անասցի հրատու-բանաց բանա-
արկուին .

Ոչ մի անդամ՝ ձեռքն ձրգեալ 'ի
յուղէշ ,

Այլ անհնազանդ եղէ հասացիդ
միշտ յաւէժ :

Արա զգենուլ ըզպատմու ճանն
իմ նախկին ,

Եւ անարատ պահել շնորհք զայն
քոյին .

Ընդ հովանեաւ ամբածածուկ քո
ձեռին

Պահեա զհողի խմ և ըզմիտա և
զմարմին .

Զի հաստատուն կացից 'ի սէր քո
'ի սպառ .

Եւ օրհնեցից ըզգըթուծիւն քո
անձառ . :

Ա՜ն զի հոգիս :

Գու փրկութեան աշխարհիս
Ըսկիցքն և դու կատարած .

Որ 'ի հրեղէն կառսդ հանդիս ,
Օրհնեալ Հողիդ սուրբ անձ :

Քեզ օրհնութիւն 'ի բարձունս
Հօր և Որդւոյ հաւասար ,

Վերածնողիդ զիս յերկունս
Աւազանին սրբարար :

Ա իս , աւանդ , կորուսի
 Զ ցօղեալ ընդ չրոյն անդ զինև
 Ըցցօղ արեանն Յիսուսի ,
 Եւ ըզնորհաց քոց պարգև :

Մի վասն խնոց յանցանաց ,
 Որովք նեխիմքս զազիր ,
 Գերամարութ տերդ 'ի բաց
 Յարարածոյս քո գարշիր :

Խաղաղութիւն դու հոգւոյ ,
 Դու և մտացս խնոց լոյս ,
 Քե զհայր օրհնեմ ընդ Որդւոյ ,
 Քե ասեմ տէր ըզՅիսուս :

Ի վերնատունն իմ անարդ ,
 Ուր նայն բազմի հանապաղ ,
 Ըզսրբարար ըզհուրդ արկ ,
 Որով զխոհերս իմ բառնաս :

Նա ինքն ըզքեզ փոխան իւր
 Մըխիթարիչ իւրոցն եա,
 Այլ զուրկ եմ ես և թափուր
 Ի փոփանաց բաժակէդ :
 Եկ էջ հանդիր 'ի սըրտիս ,
 Վառեա քոյովց ըզսա հուրբ :
 Բաց ըզմիսս իմ , ուսո զիս ,
 Սըրբեա ըզսա հոգիդ սուրբ :
 Որ զցեցն յերկրէ սըրճալից
 Բարձեր 'ի բաց ըզբազին ,
 Ըզկուսս յինէն բարձ զախտից ,
 Զոր յիս կանգնեաց թըշնամին :
 Բախեալ մեղաց իրր 'ի ծով
 Կոծեն ըզմիսս իմ ալիք .
 Հանդարտեցո շնորհիւ քով
 Զաղմուկ սորա և մըրրիկ :

Հարժեա ըզսիրտ իմ 'ի զիղճ ,
 Տուր ինձ գարշէլ 'ի մեղաց .
 Եւ ըզճըղճիմ մըտաց խիղճ
 Մերժեա յինէն անդր 'ի բաց :
 Ար բարեխօսդ ես վասն իմ
 Ի հեծութիւնս անմըռուծ ,
 Մի զիս , առ քեզ պաղատիմ ,
 Թողուր յետինս իմ 'ի շունչ :
 Դու որ 'ի մուտս իմ յաշխարհ
 Զիս սրբեցեր 'ի մեղաց ,
 Սրբեա , հոգիդ բարերար ,
 Զիս ե 'ի յելմն իմ յաստեաց :
 Տեսից ըզոյսդ եօթնարփեան
 Գերափայլեալ անդ 'ի վեր ,
 Եւ օրհնեցից յաւիտեան
 Զանհաստեանդ ըզքեզ սեր :

ԱՂՕԹՔ

Ի հզր անունն Մարիամն :

Ի յանձկութիւնս իմ և ՚ի վիշտ
Ջանուն քո նք կարգացից միշտ .
Կոյս Մարիամ, Մարիամ կոյս,
Ինձ յոյս ՚ի կեանս և ՚ի մահուս :
Յարուսեկին ծագել այգուն ,
Ըզքո ըզձիք կարգամ զանուն .
Եւ յաստեղաց ՚ի լոյս նրսեմ
Ըզնոյն կարգամ և վերորհնեմ :
Ո՛հ Յիսուսին թէ տալնձեր

Անուանն 'ի սիրա իմ քոյդ գրոշմեր՝
Տարրեալ 'ի նմա 'ի քերս անջինջ ,
Ոչ ես նըմին պակասեր ինչ :

Կոժեալ խըղճի մըտացս 'ի ծուփ ,
Անդորրանամ քե հուպ ընդ հուպ .
Խուժեալ փաղանգք 'ի յիս գիւաց
Անօթապարտք մերժին 'ի բաց
Յամենազոր ձայն բարբառոյս ,
Կոյս Մարիամ , Մարիամ կոյս :

Մեղաւորաց դու մայր գորով ,
Եւ ինձ ըզքոյդ ցոյց ըզդորով .
Զի եմ որդի ե ես քոյին ,
Զոր երկնեցեր զիս առ խաչին :
Սիրով բիւրիցս ըզկեանս իմ սաց ,
Քան թէ 'ի քէն մեկնեւ 'ի բաց :
Ըզքեզ 'ի կեանս իմ յարածամ

Ի շուրժն 'ի սիրտ ունեւ զանկամ,
 Եւ կարգաւով զանուն քոյն
 Տաւ 'ի մահու ըզունն յեակն :
 Կեցից նովաւ գոհ և անմեղ,
 'Նովաւ մեռայց գոհ յորն ասեղ :

Վասն գայմանի իննայ ընդդո-մէնն :

Փըրկիչ իմ Յիսուս,
 Զխնաստուծեան քո
 Ծագեա յիս ըզոյս,
 Ընտրեւ ինձ ըզուս
 Որ ուզիզ 'ի կեանս
 Աճէ զիս յանմահ :
 Եւ առք 'ի կոչման,
 Յոր զխըն կոչես,
 Կաւ ինձ անսասան :

Ձի քցցին յաւէտ
 Յիս յամենայնի
 Կամք քո փրկաւէտ :

Անին նո-իրելոյ Աստ-ծոյ իւշ
 յաւանուշ :

Մի զմանկութեան մեզս իմ յիշեր ,
 Ձի անագան ծանեայ զքեզ աւեր .
 Այլ զկամուտը զուխտս իմ ընկալ ,
 Յոր մինչ ՚ի սպառ յօժարեմ կալ :
 Ձոր խոտապայի յորն առաջնում ,
 Ուխտեմ ե այժմ ե յանձն առնում .
 Հնազանդութիւն բոլորանուէր ,
 Ձոր մահու չափդու յանձն առեր .
 Չունել բնաւին ինչ սեփական ,

Ըստ շունուկի գրվածոյդ կայան .
 Գերամաքուր վարուցդ ըզնեա
 Ժուժկալուծի կրթեւ յաւեա :
 Երկնաւորիդ Հօր քո հանգոյն
 Գոյ կատարեալ ըսա քում խրա-
 տուն .

Օգնեա ինձ, աէր, ի կամս յայս խմ,
 Որ այժմ ահա ըսկրսանիմ :

ՅՐԴՐԻ :

Ընարեցի այս ,
 Ընարեցի յազբ կալ
 Ի տան Աստուծոյ ,
 Քան յոսկեձեղուն
 Յարկս ամպարըշտաց
 Բնակակցեւ նոցուն :

Ո՛րպէս սիրեւիք

Ե՛ն յարկք քո, Աստուած,

Որում զիւրն ելիք :

Փափաքեր անձն իմ

Ի դաւիթըս քո .

Արդ ՚ի նմա հանդչիմ :

Սիրա իմ և հոգի

Յընծասցեն առ քեզ,

Աստուած կենդանի .

Չի եզիտ զիւր տուն

Տառապեալ ճընճիւսկ

Եւ տատրակ զիւր բոյն :

Աստ սեղան քո, աւր,

Եւ սուրբ պաշտօնեայք

Կան միշտ առ ընթեր :

Երանեւիք է՛ն

Ար 'ի տան քում աստ
 Ծառայք քո բնակեն .
 Յաւտեանս յաւէա
 Օրհնեսցեն ըզքեզ ,
 Աջ թէ աստ կեթ :
 Երանեալ է այր
 Աւճ դու ինամարկես
 Ար որոց ևս հայր :
 Ի յոգնաթախիծ
 Հովտէ կենցաղոյս
 Ի կենցաղ ամբիծ
 Ելա 'ի մշտի եզ
 Ի տեղւոջ ուխտոյն
 Ի խաղաղաւէտ :
 Ի զօրութենէ
 'նա 'ի զօրութիւն

Քաջարչաւ գնացէ ,
 Մինչև բրաբիոն
 Երևիս նըմա ,
 Ատուած , 'ի Սիսն ,
 Արդ ընկալ զիս , տէր ,
 Որ քեզ ընծայիս
 Բողոքանքուէր .

Ի գաւիթըս քո
 Լաւ է ինձ մի օր
 Քան բիւրք արտաքոյ ,
 Ընտրեցի այո ,
 Ընտրեցի յողբ կալ
 Ի տան Ատուծոյ ,
 Քան յոսկէձեղուն
 Յարկս ամպարըսոց
 Բնակակցել նոցուն :

Ըստրուկ և գերի
 Կեցից 'ի տան քում,
 Քան թէ տէր երկրի :
 Բեռն է ինձ թեթև
 Քաղցրը լուծ քոյին,
 Քան թէ հաւուց թև :
 Իբր 'ի մեհանդ
 Պրճ'նիմ 'ի շրջթայս
 Յայս սուրբ պարաւանդ :
 Աստ վերջինն արև
 Օրհաս ցանկալի
 Ծագեացէ զինև :
 Յերկիր յոր կոխեմ
 Ընդ յարկաւ տան քո
 Ծածկեացէ զիս վեմ :
 Դու զոգրմութիւն

Եւ զճըշմարտութիւն
 Ի սպառ սիրես դուն .
 Քո է ձրի պարգև՝
 Ի շնորհքս քոյին
 Մընալ յարտակ .
 Եւ ՚ի քոց ձրից
 Ոչ մերժես ՚ի բաց
 Ոչք զընան անբիծ :
 Մի առներ անտես
 Զխ , տէր զօրութեանց ,
 Զյուսացեալս ՚ի քեզ ,
 Եւ երանեցայց
 Եւ յիմ և յախտեան
 Յառնել քո ինձ այց :

Վասն Ժնուդաց և ազգականաց :

Տուր'ի շնորհքս քո, ս'վ Հայրըդ գը-
թած ,

Կեալ ծնողաց խնոց և ազգակա-
նաց .

Ընդ հովանեաւ քո զնոսա ամ-
բացս ,

Զերժո 'ի վտանդաց հողւոյ և
մարմնոյ .

Որպէս զի կեցեալք աստ 'ի միա-
սին ,

Եւ անդ 'ի միսեանց կեցցուք ան-
մեկին ,

Ուր ոչ հասանէ մահուն օրկո-
րուստ ,

Եւ չեք սիրելեաց երբէք անդ կո-
րուսա .

Ձի լեալ աղցակիցք սրբոց ան-
գանօր ,

Օրհնեսցուք ըզքեզ յօրհնութիւն
ի նոր :

ԸՆԴԴԵ՛՛ ԺՅԵ՛՛ՆՆՆՆՆՆ :

Ազաշեմ ըզքեզ, փրկիչ խճիսուս,
Հայեաց ՚ի վըտանդ տարակուսե-
լոյս .

Եւ տուր նըւաճել ինձ զըմբոսս
մարմին ,

Այն որ գաշնակիցն է չար ոսո-
խին :

Տուր ինձ աչա ամբիժ և սիրտ ան-
արատ ,

Յարարածըս քո ջըհայեւ յարատ :

Զօրացո ըզկամս ըզնեբքին մար-
դոյս ,

Որ ապաւինիմս 'ի քեզ տէր Յն :

Պարտաւորսնս 'ի քեզ :

Հաւատամ 'ի քեզ ,

Սիրեմ ըզքեզ , տէր .

Տէր , յոյս իմ դու ես ,

Դու քաւիչ իմ լեր .

Քան 'ի յահաւոր

Պատժոց զըժսխոց ,

Եւ քան 'ի յորդոր

Անճառ խոտամանց քոց ,

Ան ՚ի սէր՝ քոյին ,
 Տէր և Աստուած իմ ,
 Չքղձամ ցաւագին ,
 Ի մեղաց դարչիմ :
 Ի քեզ , տէր Յիսուս ,
 Աւանդեմ զհագիս .
 Ի վրտանդ մահուս
 Մի լռքաներ զիս :
 Քրիստոսի մայր
 Եւ ապաւէն իմ ,
 Սուրբ Աստուածահայր
 Ան քեզ պաղատիմ .
 Եւ դու զբարթուն
 Իմ ձեռնկալու ,
 Հասէք յօգնութիւն
 Ինձ յայերս պահու :

Ըզպատիժ մահուս

Ըստ հրամանի քում,

Վասըն քո, Յիսուս,

Սիրով յանձն առնում:

Աս քեր Յիսուս ինձ բարոս

Քեանելոյ:

Ի ձեռքս քո, տեր իմ Յիսուս,

Այժմէն զհոգի իմ աւանդեմ,

Չե ժամանեալ յորհաս մահուս:

Մինչ կարկամեալ սոք իմ անդնայ

Ձուզն երկնաչու ինձ աղգ առնեն

Եւ զստալուս ելա 'ի կենայ,

Օգնեա յայնժամ ինձ, տեր Յն,

Այժմէն զհոգիս քեզ յանձն առ-

նեմ,

Չե Տամանեալ յօրհաս մահուս :
 Մինչ մըթագնեալ աչք իմ չկարեն
 Դառնալ 'ի վերքս քո հայել
 Եւ աղերսել ներումն 'ի քէն ,
 Յայնժամ դըթա յիս , տէր Յն ,
 Այժմէն զհոգիս քեզ յանձն առ
 նեմ ,

Չե Տամանեալ յօրհաս մահուս :
 Յորժամ զգողող զկարկառեալ աջ ,
 Ոչ ես զօրեմ ողջագուրել
 Ըզկենարարդ 'ի դիրկս ըզհաս :
 Օգնեա յայնժամ ինձ , տէր Յն .
 Այժմէն զհոգիս քեզ յանձն առ
 նեմ ,

Չե Տամանեալ յօրհաս մահուս :
 Յորժամ չըթուռքս երթիծայեալ ,

Ոչ էս ըզքս յօգել կարեն
 Ի նուազ յեօին զանունդ օրհ-
 նեալ,

Յայնժամ ինայեա յիս, տէր Յս,
 Այժմէն զհոգիս քեզ յանձն առ-
 նեմ,

Չև ժամանեալ յօրհաս մահուս :
 Յորժամ 'ի յունկն իմ ծանրաշուր
 Ազգի 'ի ձայն իմանալի
 Աբճիուն անդարձ, թէ կրթ 'ի
 հուր,

Օգնեա յայնժամ ինձ, տէր Յս,
 Եւ զօրացս ըզլըհատեալս
 Յերանաւէա ձայնիդ 'ի յոյս :
 Մինչ տագնապի սիրտ իմ ահիւ,
 Կօծեալ խղճի մըտացս 'ի ծուփ

Վասըն մեղացս խնոց անթիւ ,
 Յայնժամ խնայեա յիս , տէր Յս ,
 Հաս յօգնութիւն , և արծարծեա
 Զողորմութեան քո յիս ըզյոյս :
 Թէ յարհաւրաց անտի մահուն
 Եւ ՚ի ցաւոց սիրտ իմ ընկճեալ ,
 Ոչ զօրէ տալ քեզ գործութիւն ,
 Օգնեա յայնժամ ինձ , տէր Յս ,
 Որ այժմէն յանձն առնում սիրով
 Զանժասաստ վըճիւ մահուս :
Մինչ քառութիւն մաղթեն յերկ-
նից
 Գունդ սիրելեաց ինձ և եղբարց
 Հուրջ սգար առեալ յօգնաթա-
 խիծ ,
 Ընկալ , տէր , զիղձս իմ ընդ նոցայն ,

Որ զիս այժմէն քեզ յանձն առ-
նեմ,

Մինչև ՚ի ժամն հասեալ իմ յայն :

Մինչ անըզայ անկեալ գընիմ,
Եւ փեղերբ առ հասարակ
Ա յնուհեան չիցեն վասն իմ,
Օգնեա յայնժամ ինձ, տէր Յն,
Որ գու միայն ընդ իս ՚ի սպառ-
կաս անմեկին ՚ի ժամ մահուս :

Ընկալ զվերջին զիմ հեծութիւն
Իբր հառաչանս առ քեզ գալոյ
Առ ՚ի ստանալ ըզգանձդ անհուն .
Եւ ըզմարմնոյս լուծումն ՚ի հող
Ի կամաւոր քեզ պատարագ
Մինչև յեափն հարկանի փող :

Եւ մինչ հոգի իմ յանդիման

Կացցէ բեմիդ , և առ 'ի քէն
 Հանդիպեացի ողորմութեան ,
 Հասեալ 'ի կեանսանդանվախճան ,
 Զքեզ սիրեցից , և օրհնեցից
 Զողորմութիւն քո յախտեան :

Ա՛ն հրեշտակս ե՛ն հրեշտակդդդ :

Յօղնութիւն հասեք ինձ գունդք
 անմահից ,

Մըշտայաղթք ընդդէմ գիւացըն հի-
 նից .

Միքայէլ , խմանալեացն էից ծայր ,
 Որ ըզվէան արկեր 'ի վիհ , բեշար :
 Ի յեղիցն իմ զիս յաստեացս 'ի պա-
 հուն

Ի ժանեաց նորին զերժո աննրկուն :

Գարրիէլ որ զփրրկու թեան աշխար-
հիս

Նախասկիզբն ամէր կուսին զաւե-
տիս ,

Բարեխօս մեղուցեւոյս լեր առ տէր ,
Մի անտես ըզգինս արեանն իւր առ-
նէլ :

Եւ ըզփողն յորժամ հընչես ահար-
կու ,

Արդարոցըն զիս զարթո ընդ գասու :
Ռահահորդ ինձ յերկնաշու լեր ու-
ղին ,

Ռափայէլ իբր յանձն 'ի քեզ որդե-
կին :

Եւ որ կասդ ինձ հանապաղ առըն-
թէր ,

Նոյն յերկնից գողով 'ի կայս գեր 'ի վեր .

Պահապանդ հողւոյս հրեշտակ դու խնոյս .

Մի տացես յապաշնորհես յինէն խոյս :

Սերովբեք և բազմաշեայ քերովբեք,
Եւ վասն իմ զտէրն ողորմած մաղ
թեցէք .

Ողորմեա, զի դու և զդա հաստեցեր,
Ի կորուստ մի զգործ ձեռին քո մաս
ներ :

ԱՂՕԹՔ

Աստուծոյ հրեշտակն պահապան :

Ո՛վ աստուրք հրեշտակ իմ պահապան,
Ինչ որ ինձամոց քոց չեմ արժան,
Այլ ՚ի սրբոէ առ քեզ կարգամ,
Լեր ապաւեն յամենայն ժամ :

Ի վրտանգաց զիս բիւրաւոր
Դու կեցուցեր մինչև ցայսօր -
Մի զիս, մաղթեմ, և յայսմ աստուր
Ի ձեռանէ քուսնէ թողուր :

Յորդայնից փրկեա չարին

Զիս՝ որ յաճախ անսամ նրմին .

Եւ մի մեկնիր յանարժանէս ,

Ար յանձն առնեմ զանձն իմ՝ ի քեզ :

Ա՛ռ սփռի՛ն Նախնորս :

Երանելի նահապետք ,

Ար Քնի տեսոյն գողով անձկաւէտք ,

Ըննա յուսով սիրեցիք

Ո՛վ բարեկամք նորին և սերտ սիրելիք :

Հայրդ հաւատոց Աբրահամ ,

Սահակ, Յակոբ, և նախահայրդ իմ

Ագամ ,

Ինձ բարեխօս միշտ առ տէր

Ղերուք ընդ հարս համայն յերկինս

անդր՝ ի վեր ,

Ուր քան զաստեղըս դուք արդ
Եւ քան զարփին լուսածաղէք դե-
րազարդ,

Որպէս սանդուխտեւորժ գեհ
Կեալ ինձ յերկրի՝ բերեալ ըզտիս
ձեր յիս վեհ,

Եւ հառաջել հանապաղ
Ի հայրենիս անդր 'ի յելիցն իմ օր-
հաս.

Ձի որ չեղէ արժանի
ՁՅիսուս փրկիչն իմ տեսանել յաշ-
խարհի,

Տեսից ըզնա անդր ընդ ձեզ,
Եւ զմայլեցայց յերանաւէտն իւր 'ի
տես:

Աստուծոյ Կարգէքն :

Որ նրասեւոյ 'ի մըթան
 Եւ ոյց 'ի ստուերրս մահու
 Կէին 'ի խիստ դերութեան ,
 Ծագեցեր ըստ աննրսեմ ,
 Ընդ ճանապարհ երկնաշու
 Ուղղեալ զնոցին ոտս 'ի Տեմ .
 Յիս որ անկեալ վերջսին
 Դընիմ 'ի նոյն 'ի խաւար ,
 Մեղոք մածեալ մըթագին ,
 Ըողեա զնըռոյլ քո անդրէն
 Ո՛վ արուսեակրդ սրայծառ
 Արփուոյն ծագմանն 'ի կուսէն :
 Կացո՛ զգընացս իմ ոտին

Ի ճանապարհն արահեա,
 Մի խոտորիչ յարտուղին.
 Զի յերկնայինն օթեան
 Լուսաշաւիղ ընդ քո հեա
 Հասեալ կեցից յաւիտեան:

Ա՜ — — — — Ա՜փ — — — — Թ — — — — Ի — — — — :

Ի մահահրաւեր
 Ժամուն ՚ի վրտանդ
 Կայց ինձ առննթեր,
 Եւ լեր ձեռնտու,
 Սուրբ աստուածահայր,
 Ինձ յայնքմ պահու:
 Յիշեա զի յայնժամ
 Քեզ ընդ Յիսուսի

Մերձ կայր Մարիամ.

Տուր ինձ ըզնոցին

Կարգալով զանուն

Տալ ըզունչ յեփին :

Որում մարդարեք

Եւ արդարք 'ի տես

Եզեն անձկարեկ,

Դու յատուած ընկալ

Գիրկըս քո ըզնա

Գըգուէցեր բարձեալ :

Սերով որդեպէս

Եզէ հայրակոչ

Ատուած որդին քեզ,

Հնազանդեալ ընդ քե

Ում արբանեկեն

Լուսին և արև.

Որով կայն երկիր,
 Եւ կբս համօրէն
 Ի սմա պարագիր.
 Զոր պաշտէ երկին,
 Եւ հոյբ սրովբէից
 Ի նմանէ սարսին:
 Դու կերակրողին
 Զագուց ազաւուց
 Որ առ նա ժրաին՝
 Ետուր կերակուր,
 Եւ ըզկատ ում կա
 Նոցին ըզփետուր:
 Բարեխօս առ տէր,
 Սուրբ աստուածահայր,
 Մեզուցեղոյս լէր.
 Չէ և չէ իսկ մարթ

Թէ աղերս քոյին
 Լիցի տարապարտ :
 Դու ինձ ապաւէն
 Լիցիս անդ, և քե
 Զերծայց ՚ի դիւէն .
 Յիսուս Մարիամ
 Լիցին ինձ ընդ քեզ
 Յոյս միակ յայնժամ :

Ա՛ռ աստուծո՛ւ զօրքն :

Յիսուսի փրկչին
 Ո՛վ սուրբ Ստեփանոս
 Վրկայդ առաջին ,
 Սանդուղք լուստփայլ
 Յերկրէ ՚ի յերկին
 Քարտեզք քեզ կազմեալ .

Դու նախկին զեթեր,
 Չոր փակեաց Ազամ,
 Ազեթիւք բացեր -
 Եւ ընդ աջմէ Հօր
 ՁՈրդին միածին
 Տեսեր անգանօր :
 Որ ըզբազմութիւն
 Քարանց ծաղկաբար
 Ըններկեալս յարիւն
 Ի բոսորաբուղիս,
 Ածեր ընդ փրշոց
 Քեզ սլրասկ Ի գլուխ .
 Եւ զարիւն քոյին
 Մարտիրոսական
 Խառնեալ ընդ փղոկին
 Կենարար արեան .

Փոխեցար յերկրէ
 Ի կեանս անվախճան :

Առդ որ անօրէն
 Քոց քարաձգողաց
 'Ներէլ փոխարէն
 Յերկնից մաղթէիր,
 Տէր, մի զայս 'ի մեզս
 Սոցա համարիր,

Առ նոյն ինքըն տէր
 Բարեխօս վասն իմ
 Մեղուցեւոյս լեր,
 Որ լամ բողորով
 Չբղջացեալ սրախ
 Ընդ մեզս իմ յողով :

Ա՜սորք Ա՜ստեան :

Որք բարձեալ ըզխաչ ըզհեա փր-
կողին ,

Հարիք առաթուր

Չաշխարհի հրապոյր ,

Առաքեալք նորին ,

Տուք ինձ հրաժարե՛լ ՚ի բաց յաշխար-
հէս ,

Եւ սոսկ ՚ի յախտից

Նշմին խաչակից

Մահանալ ընդ ձեզ :

Որք ըզգիցն յերկրէ բարձեք ըզխա-
ւար ,

Ըզոյս համասփուս .

Ծագեալ ընդ հանուր

Արիւոյն 'ի տխար ,

Ի սաուերըս մեղաց կործան անկե-
լոյս

Տուք կանգնել 'ի ճեմ

Յուզին աննրսեմ ,

Եւ դնալ ինձ 'ի լոյս :

Մինչ յատեանն ահեղ բազմիք դա-
տաւոր ,

Դատել ընդ նրմին

Զազինս երկրածին

Ի յեանուսն աւուր ,

Մի լիցի ինձ անդ ընդ թըշուառ և
հեք

Հեատղացն ընդ ջոկ

Ըզասասն անողոք

Լքսել անարեկ.

Այլ զերանաւէս փրկչին ըզբար-
բառ.

Արդարոցն ընդ հոյլ,
Եւ օրհնել անգուլ
Ըշտերն իմ 'ի սպաս :

Ա՛ռ սուրբ Լուսաւորչիւն :

Ո՛վ երջանիկ տեր սուրբ Գրիգոր,
Որ բազմավիշտ երկամբ ծընար
Յորդեգրութիւն զիս հոգևոր,
Եւ զհաւատոց ծագեցեր ըյս
Չարչարանօք քո և ճրգամբք
Նքսեմատուեր խաւարելոյս,
Տուր 'ի հաւատս այս ինձ 'ի սպաս.

Կալ հաստատուն, և դաւանել
Ձայն աներկիւղ և անպատկառ .

Հեղուլ զարիւն իմ մըտադիւր,
Եւ մի երբեք ինձ անկանել
Ի հաւատոց աստի ստերիւր :

Կեցից 'ի ծոց իւր ամբասպահ
Յորոգայթից հրապուրողին,
Եւ կազմ 'ի նմա գըտցէ զիս մահ :

Աստուծոյ հայրազեփն Մծբնայ :

Մաղթեա 'ի տեառնէ, ո՛հ հայր բարե-
խնամ,

Բառնալ առ 'ի մէնջ ըզմահ տա-
րածամ,

Եւ տալ մեզ պատրաստ 'ի խա-
զաղաւէտ

Ելից կենցաղոյս ժամանել 'ի կէտ:
Ո՛վ հայր բարեգուծ, լեր մեզ ա-
սպաւէն

Եւ 'ի ժանտագոյն հողւոց մա-
հուանէն .

Զ'ի կեցեալք հողւով 'ի կեանս
յայս 'ի սպառ .

Կեցցուք երկոքումբք 'ի կենցաղն
անճառ :

Աստուծոյն իստնալ Պարնն :

Հայրասպետ ամբիծ ,

Որ երանաւէտ

Ի խորանս երկնից

Պայծառ քան զարև

Արիւն Ծառագայթ ,
 Հայեաց 'ի ստորև .
 Տես , հայր բարեխնամ ,
 Ըզվայրավասին
 Խաշանց քոց զերամ ,
 Զորս ընդ ծաղկաւէա
 Երբեմն ընդ արօտ
 Ածէիր ըզ՛եա :
 Դարձո ըն՛ոսա
 Ի փարախն անգրէն
 Ի կաթողիկեայ ,
 Եւ զմեզ ամբացո
 Յոր թողերն 'ի ծոց
 Սուրբ եկեղեցոյ :
 Պաղատիմք առ քեզ
 Առ հայրըզ գըթամ

Դիմեալք սրգեպէս,
 Հովուեա զմեզ յաւէա
 Եւ յերկնից այսօր
 Ո՛վ սուրբ հայրապետ:

ԱՅՍԵՐԷՆ ԱՆՓՈՆ ԱՆՊՊՈՒՄԻՆ:

Դու նախասկիզբըն միանձանց,
 Դու հրեշտակաց ուրախութիւն,
 Եկեղեցւոյ փառք գերազանձ.
 Ո՞ր ճըզնութեան քո ընդ հանգէս
 Զարմանային զօրք երկնային
 Ակրնկառոյց եզեալ ՚ի քեզ,
 Զի ՚ի մարմնի դու կառուցեալ,
 Եւ զանմարմնոցն բերէիր
 Յանձին ըզվարդս սրբրափայլ.

Բարեխօսեալ վասն խմ առ տէր
 Հայցմամբ ամբիժ թևոցդ՝ որ միշտ
 Ամբառնային աղօթանուէր :

Տուր ընդ անձուկն ինձ արահետ ,
 Ընդ որ եղեր դու նախընթաց ,
 Գընալ փրկիչին խնում ըզհետ :

Ձի արժանի եղէց ըզձայն
 Նորին լուսել զերանաւետ ,
 Եւ ժառանգել զկեանս անվախ-
 ճան :

Ա՜ — — — ըբն՝ Նիւշաշուս :

Ոչ ՚ի դգալի ալեաց ՚ի ծուփ
 Կարդամ առ քեզ ըննել ինձ հուսլ ,

Այլ յալեկոծ մըրբիկ հոգւոյս
 Հաս յօգնութիւն վրտանդելոյս ,

Ո՛վ երկնայնոցն յերկրի հանգէա ,
 Նկողջայէ սուրբ հայրապետ :
 Սաստեա չարին մըրրկայոյդ ,
 Եւ ընդ նենգող ծով կենցաղոյս
 Ձերծ 'ի հինիցն աներևոյթ
 Տուր ինձ ընդ քեզ նաւել անքոյթ :

Ա՜ստուծո՛ւ Ո՛վ ինքե՛րսնն :

Ո՞ր քառապլթաակ
 Ազբերն Եդեմայ
 Բրդխեալ հանգուճակ ,
 Ի յուղիս փրրկաւեա
 Արբուցեր զաշխարհ ,
 Ո՛վ սուրբ հայրապետ .
 Արբո զանջրդիս ,
 Արդիւնըս բարեայ

Բերելով 'ի յես .
 Եւ բուստ բողբոջս
 Աստփնութեան
 Յիմուսնս 'ի հողւոջ .
 Չի ըզհետքոյն
 Ընդ լուսաշաւիղ
 Հեռեալ ուղին ,
 Եղէց մանակից
 Քեզ յերանաւէտ
 Օթեանս երկնից ,
 Ուր յանճառելն
 Բնակես դու 'ի լոյս
 Հուպ յերբեակն և մին :
 Մտղթեա փրկողին
 Թողութիւն մեզաց
 Տօնողաց քոյն :

Ա՛ռ յ՛ր զ՛նի Մ՛գր զ՛ն յ՛ն :

Որ ըզարուհւոյ քո զվարդապետին
 Ըզգերամաքուր ոտարն թանաղով
 Ի սիրայորդոր արտասուս քոյին ,
 Զքնջէիր դըլխոյդ ըզնոսին հերով ,
 Վարդապետուհիդ ապաշխարու-
 թեան ,

Խընդրեա 'ի նմանէ ինձ մեզուցե-
 լոյս

Քոյուսիդ հետեւէ ճըշմարտ զըջ-
 ման ,

Եւ մինչև 'ի սպառ սիրել ըզՅի-
 սուս :

Եւ որ տէրուհեան մարմնոյն 'ի նը-
 ւեր

Վաղ ընդ արշալոյս միաշարաթին
 Խընկովք անուշիւք եղեր իւզաբեր
 Ընդ անասէր քորսդ 'ի միասին ,
 Հայցեա 'ի նմանէ սուրբ մագդա-
 ղենի ,

Զի և ևս նրմին դուրով մահակից ,
 Եղէց յարութեան նորին արժանի
 Ի յերանաւէտ օթեանս երկնից :

Ա՜ - - - ըբ 'իոյսն Հ - ի քսիմէ :

Որ 'ի հարսանիսն անասրաւեր ,
 Ո՛վ գերահանճար կոյսըդ հարս-
 նաւեր ,
 Ելեր ընդ առաջ անմահ փեսայ-
 ին ,

Անաղօտ բարձեալ լսպտեր 'ի ձե-
 սին,
 Եւ յարիւնաներկ 'ի ձորձ կար-
 մբափայլ,
 Յաղթական 'ի գլուխ պըսակ բո-
 լորեալ,
 Ի յեօթնաստեղեայն լուսեղէն
 կամար
 Ընդ վըկայուհեաց բազմիս ընդ
 գումար,
 Ազաչեմ ըզքեզ, ո՛վ սուրբ օրի-
 որդ,
 Ի նոյն 'ի հաւատս ինձ լեր ու-
 հահորդ .
 Եւ տուր ընդ առաջ տեառն ընդ
 ամպս երկնից

Ընդ հոյլս արդարոց գիմեւ դա-
սակից :

Եւ 'ի յերկիր անդր, ո՛վ սուրբ
Հախփսիմէ,

Չաջս քո դարձն գըթածս 'ի
յերկնէ,

Ուր ըզվարդագոյն զարիւն քո հե-
ղեր.

Մի զաւաղելին զայն անտես առ-
ներ :

Աստուծոյ զօրաւորն Գեորգ :

Որ 'ի յերկրաւոր
Չինուորութենէ
Լեալ երկնից զինուոր,
Սուրբ Գեորգիէ,

Եւ ստորանկէլոց
 Ի տեղի զօրաց
 Պայծառ քան ըզբոց
 Փայլես աստեղաց,
 Ըզբեզ աղաչեմ,
 Ի մարտն ահարկու
 Օգնեա ինձ ընդդէմ
 Դիւապրն դասու :
 Դու որ առ 'ի սէր
 Փըրկէին մրտադիւր
 Մատուցեալ 'ի նուէր
 Զարիւն քո ետուր ,
 Տուր ինձ հաստատուն
 Կալ 'ի հաւատս անդ ,
 Դաւանել ըզնոյն
 Հողւոյս իմ ջաւանդ :

ԱՂՕԹԻ

Ի ՍԱՂՄՈՍԱՅ

Սաղմոս Ա.

Երանեալ այր որ ոչ գընաց
Ի ճանապարհս ամպարըշտաց.
Չեղև չարին նա ուղեկից,
Եւ ոչ յաժող նրատաւ ժանտից :
Այլ ՚ի հրամանս լծատաւր
Հաճ' են և գոհ միտք և կամք իւր .
Եւ ըզգիշեր և զտիւն ՚ի բուն

Խորհի անգուշ յօրէնս 'ի նոյն :
 Զի որպէս ծառ նորաբողոջ
 Տընկեալ զառուիւ ջուրցն 'ի խո-
 խոջ ,

Տացէ նա զմիրգ իւր 'ի ժամու ,
 Մըշտասաղարթ սըճնէ՛լ զարգու .
 Եւ զամենայն գործքս նորա
 Յաջողեացեն երկինք նրմա :

Ոչ այսպէս ոչ է ամպարիշտ ,
 Այլ երերեալ 'ի յերկրի միշտ .
 Որպէս փոշի զի հողմավար
 Այսր անգր հոսեալ հալածի յար .
 Վասն այսորիկ 'ի յահաւոր
 Գատաստանին մեծի աւուր
 Մի յարիցէ զըւարթերես
 Ընդ արգարոց շարն ընդ հանգէս .

Չի տեր ծանեաւ զարգարոյն ուս,
 Չարացն ուղիք ածցեն 'ի մահ :

Սաղմոս Բ .

Չի խռովեցան ազգք, և ընդէր 'ի
 խորհուրդ

Գումարեցան 'ի միասին ժողո-
 վուրդք .

Եւ պետք երկրի ճակատեցան սա-
 բասարա ,

Տալ ընդդէմ տեառն և օժելոյ նորին
 մարտ :

Բամ խրդեացուք զնոցա կասպանսն
 զըմեկայ ,

Եւ ընկեացուք 'ի մէջ ըզլուծն 'ի
 բացեայ :

Եւ ի ծաղի բնակեալն յերկինս ըզ-
նորք,

Եւ համարհեալ զաստուածամարտ
նոցին ջոկ,

Եւ ՚ի խօսեւ անդ՝ բարկութեամբն
խկ իւրով

Եւ կաննէ բուռն ՚ի նոսա ահ և խը-
աով:

Ես ՚ի Սինն լեառնն կացի թագաւոր,
Ի լեառնն սուրբ իւր նա նշատոյց
զիս յաթոռ,

Լինեւ բարող և վրէժխնդիրօրինաց,
Պատմեւ հանուրց ըզպատուիրանս
իւր ազգաց:

Դու ես որդի իմ՝, տէր ասաց ջիս,
դու ես.

Եւ ես այսօր 'ի յարգանդէ ծընայ
զքեզ :

Խընդրեա՛ յինէն ե տաց քեզ զազգս
'ի ստացուած ,

Եւ ծաղբ երկրի լիցին քեզ ծաղբ
սահմանաց .

Հովուէլ զնոսս դաւաղանաւ եր-
կաթի ,

Եւ խորտակել որպէս զանօթ ինչ
բըրտի :

Զայս , թագաւօրք , 'ի միտ առէք
արդ սլատգամ .

Եւ ոչք դատիք զերկիր , խըրատ
զայս ձեզ տամ :

Ծառայեցէք տեառն երկիւղիւ հա-
նապազ ,

Ձքւարձախառըն գողութեամբ կալ
ի սպաս :

Հայրագորով լերուք խրատուն իւր
հնազանդք ,

Ձի մի ցասման նորին ըղձեօք անկ-
ցին շանթք .

Եւ ցբուեաջկք հալածականք ընդ
երկիր ,

Յարգարութեան ճանապարհէն տա-
րադիր :

Ո՛հ , երանի՛ ոյք յուսացեալ են ՚ի
տէր ,

Ի բորբոքել ցասման նորա ընդդէմ
ձեր :

Սաղմոս Գ.

Տէր զի բազում եղեն ընդդէմ ինձ
ոտիք,

Եւ ՚ի վերայ իմ յարեան հոյլք բազ
մամբօրք.

Ոյք ասէին զինէն ՚ի շուրժն ան
համբոյր,

Չիք փրկութիւն սորա առ տէր
Նստուած իւր:

Նա զու, տէր, զու ինձ օգնական ե
նեցուկ,

Բարձրացուցիչ գրլխոյ իմոյ ևս ե
շուք:

Չայնիւ իմով ևս առ Նստուած կար
գացի,

Եւ տէր լուաւ ինձ 'ի լեռնէ Սիոնի :
Ես նրնջեցի յանդորր 'ի քուն և
զարթեայ .

Զի ընդունողն իմ չէր յինէն 'ի բա-
ցեայ :

Ոչ 'ի զօրաց նոցա երկեայց ես բիւ-
րոց .

Որ շուքջ զինն պաշարեին բազմա-
հոծ :

Արի փրկեա զիս 'ի ձեռաց նոցա ,
տէր ,

Զի դու զնոսա զամենեւեան իսկ
հարեր ,

Որ դըրդուէին տարապարտուց մարտ
ընդ իս ,

Եւ փրչեցէք զանիրաւաց ըզժանիս :

Քո է փրկիչը . և աջ քոյին փրկիա-
ւէա

Հովանապի ժողովրդեան քում յա-
ւէա :

Սաղմոս Դ .

Ի կարգալ իմում լուար ինձ անձ
Ըստ արդարութեան զիմ առ քեզ
Հայցուած .

Ինձ ՚ի նեղութեան անդորր արարեր-
լճւր ինձ դըթութեամբ , ողորմեա
ինձ տէր :

Յէրբ որդիք մարդկան , մինչև ցերբ
անդութ ,

Սիրէք զնանրութիւն և խնդրէք
ըզսուտ .

Ծաներուք զի հրաշս ահա անպատում

Արար ինձ բարձրեալն ընտրելոյ իւրում.

Եւ ոչ փակեցէ նա զունկն իւր առ իս,

Ի կարդալ խնում առ նա ՚ի կարիս :
Բարկանայք ընդ իս, այլ մի մեղանչեք.

Լիջիք յանկողինն ձեր սրբաբեկ,
Հարեալք յապաշաւ ՚ի դառնակրակիծ.

Յոր ինչ ասիցէք ՚ի խորրս սրբոց :
Մատուցէք նրմա զոհս արգարութեան,

Եւ ՚ի նա յուսով լերուք ապաստան :

Բազումք ասէին թէ ո՞չուցցէ մեզ
 Ըզխաստաննց նորին արդեամբք ըզ-
 հանգէս .

Այլ դու խընդու թիւն 'ի սիրա մեր
 կաուր ,

Ձերեաց քոյ լոյս ծագեալ ընդ
 հանուր :

Ձեզուն նոյ անգք 'ի ցորեան ատօք ,

Ձիթենիք 'ի միրգ , և հընձանք զի-
 նեօք :

'Անջեացուք յանգորր աներկմիտք 'ի
 քուն ,

Ձարթիցուք անգորր 'ի յայտ և 'ի
 սոյն .

Ձի դու , տէր , միայն բարեացդ 'ի
 վայրեւ .

Եսուր մեզ յերկրի յուսով քո բնա-
կել :

Սօճո՞ւ ճԼԻ :

Ո՛հ զե՛ բարի , զե՛ վայելուչ ,
Բնակել եղբարց 'ի միասին համա-
շունչ :

Որպէս 'ի գլուխն Ահարոնի
Եւ 'ի մօրուան իւզն որ իջեալ զեղա-
նի ,

Եւ 'ի մօրուաց անտի նորուն
Մինչ 'ի գրասպանս անդր իջանէ 'ի
զգեստուն .

Կամ որպէս ջող քաղցածաւալ
Ի Հերմոնէ 'ի Սինն լեաւըն ջողեալ :

Անդ պատրաստեաց տէր զօրհնու
թիւն ,

Ի նմա ըզկեանս յաւեժ անմահ մը-
նայուն :

Ի սաղմոսն ՃԼԶ երգ յարտասկան :

Չքեզ առ գետովք Բաբելոնի նրս
տեալ ողբամ դառն 'ի կոծ ,

Սինն դաւառ իմ հայրենի, ս՛վ լոյս
աչաց դու խնոց .

Տրզմուտ սղբատուոյ և եզեզանոց բնա-
կեմ 'ի մեջ անտերունչ ,

Եզերերգեն ինձ կոծակից ըզքեզ ա-
լիքն 'ի շրշունջ :

Յե՛րբ 'ի շրզթայս յայս Ժանդահար
ընդ անծանօթ ասուկոց

Զուր կարգայցեմ, և վայրապար ար-
կից արտօսար և բողոք:

Ընդ ուռենեացըն կարկատուն ան-
պատըսպար հովանեաւ.

Շըղթայապինդ անկեալ զընին
բարձք գեղապարք 'ի կաքաւ.

Յարտասոււածոր ոսարս կընձնեաց
կըտակարանք մեր 'ի կախ,

Փողք և տաւիղք քնարաց ոսկի լը-
ռեցին թեւք աղաւաղ.

Եւ երթևեկք տարեկանաց իբր ա-
նըրջոց անցին յոյզք.

Հող ըզգըլիսով, քուրձ 'ի մարմնի,
աչք նըւաղին յարտասուա:

Յեբբ 'ի շըղթայս յայս ժանդահար
ընդ անծանօթ աստեղք

Զուր կարգայցեմ, և վայրասպար ար-
կից արտօսք և բողոք :

Կերեվարք մեր խաղան ըզմեօք մեր
մեղանաց փոխարէն ,

Եւ զօրհնեբոս ամեալ գործիս բը-
նի 'ի բուռն մըղեն .

Երգեցէք մեզ ազէ՝ լուիցօք յօրհ-
նութենէն Սիոնի :

Այլ 'ի արխուր սահեալ ձեռաց քը-
նարն 'ի ստոր անկանի .

Յերկիր օտար իբր հընչեսցեն աս-
տուածանուէր երգարանք ,

Ուր այլազգի լերինք և բլուրք կրկ-
նեն անսուրբ արձադանդք :

Յերբ 'ի չըզթայս յայս ժանգահար
ընդ անձանօթ աստեղօք

Ձուր կարգայցեմ, և վայրասարսար ար-
կից արասար և բողոք:

Կողերց ծառոց հիւրք անկայունն ՚ի
բերկրաձայն դայլայլիկ,

Ձարասարահոս աչաց խնց, ա՛հ, ոչ
սրբենն ճասպաղիք:

Մինչ չև առ դրունըս քո հասեալ
կացցենն իմ ոտք գերեդարձ,

Թե յուզեսցին այերք ՚ի ձայն յիս-
րայնլեան նրւագաց,

Կամ ՚ի սրբես քաղաքըդ սուրբ թէ
յիշատակ քո խլեսցի,

Քիմք ՚ի լեզուս իմ կըցեսցին, աջ
իմ յինեն թողասցի:

Յէրբ ՚ի չըզթայս յայս ժանդահար
ընդ անծանօթ սասեղօք

Զուր կարգայցեմ, և վայրասար ար-
կից արտօսը և բողոք :

Տէր դասուոր իրաւակշիւ վարձա-
հասոյց մահացուաց,
Իշխող ծովուն մերթ լեռնաձև մերթ
գաշտաձև կոհակաց .

Եթէ կացցե՞ն միշտ լեռնացեալ, և
երբէք ո՞չ գաշտանան

Մեր մեղանաց ինքնայորդոր գահի՞ճք
զաւակն եդովեան .

Ոչք գոչի՞ն, քակեցէք զայդ, տա-
սլալեցէք անխընայ ,

Զաստուածաշէն հիմն 'ի յաստեղս
աւերեցէք Սաղիմայ :

Յէրբ 'ի շրջլԹայս յայս ժանդահար
ընդ անձանօթ աստեղօք

Զուր կարգայցեմ, և վայրասպար ար-
կից արտօսար և բողոք :

Ո՛վ գուտարը ժանտ բարեւացւոց,
Իարայեւին գերեվար,
Երանի՛ ում քոց չարեաց տացէ՛ ի
ծոցդ ըզվըճար :

Լըցցի բարեօք աջն ոխերիմ, որ յան-
գիման քոց աչաց

Կաշեալ զոտից մանկանց քոյին՝ հար-
ցէ ուժգին ըզքարանց,

Մինչ ՚ի բարձանց ձեռն որ ըզմեզ
միշտ աստտակէ հայրաբար,

Անկցի զգըլսով քո վրէժիւնդիր և
քոց չարեաց սատժարար :

Յերբ ՚ի չըզթայս յայս ժանգահար
ընդ անծանօթ աստեղօք

Ձուր կարդայցեմ, և վայրասպար ար-
կից արասար և բողոք:

Օրհնեսիւն Յէրուսալէմ Սիմեոնի:

Արդ այսուհետեւ արձակեաղիս, տեր,
Ի խաղաղութիւն,
Ձի տեսին աչք իմ զոր սպարաս-
տեցեր

Եզգաց փրկութիւն:

Իարայելի ընտրելոյ քում

Պարգեւեալ փառս անպատում,

Եւ նշատելոյ ՚ի մութ նրսեմ

Գընալ ազանց լուսաճեմ:

Գահա-նիւն 'ի վերջ փարսոյ :

Գու, տեր, գու զայս ամ
 Ի լրումն հասուցեր,
 Ըզքէն գոհանամ
 Աստուած իմ և տեր :

Քև եկց համայն
 Պահպանին տեսակք,
 Տարւոյ քաղցրութեան
 Քև օրհնի սրսակ :

Այլ նոցին շատուր
 Ճանաչել ըզքեզ,
 Իսկ յինէն արիատուր
 Միայն սեր խընդրես :

Չըբնանդ և վրսեմ
Եւ ձրի տուրևաւ .
Ըզբեղ տեր օրհնեմ
Այժմ և մինչ 'ի սպառ . :

Ճ ԱՆ Ա Պ Ա Ր Հ

Ս Ր Է յ Խ Պ Է Խ .

Եկեալքս յերկրագագուծիւն չար
չարանաց տեսան մերոյ և փրկչին
Յիսուսի Վրիստոսի, խոստովան լի-
ցուք զմեզս մեր 'ի բոլոր սրտէ զդ-
ջանալով :

Ա զ Յ Է :

Մեզայ քեզ մեզայ ,
Ո՛ հայր բազմագուծ , ըզմեզս իմ
բաւեա :

Չըզժամ տէր զըզժամ
 Չի դառնացուցի զքեզ բազում
 անգամ :

Չեմ իսկ արժանի
 Որդի անուանել սիրոյդ հայրենի .
 Ո՛հայր բարեխնամ ,
 Ընկալ զիս ընկալ որ առ քեզ դառ-
 նամ .

Դասեցո՛ ՚ի կարգ
 Վարձկանաց քոց զիս իբր ըսարուկ
 անարգ :

Ինձ այսուհետե
 Լաւ իցէ մի ևս տեսանել զարե ,
 Քան ընդդէմ սիրոյդ
 Մեղանչել երբեք , ո՛հայր բարե-
 դուժ :

Ա գեղ պաղատիմ, փրկիչ իմ և
տեր,

Որ վասն իմ անսարս յատենի կա-
ցեր,

Եւ անբաւելիդ Աստուած որպէս
մարդ

Ի Պիղատոսէ եղեր դատասպարս .

Տուր ինձ 'ի մեղաց 'ի բաց կալ 'ի
սպառ,

Որովք ես դոցին եղէ քեզ պատճառ:

ՀԱՆԳԻՒՍՏ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՅԻՆՆԱՆ ԲԱՆՆԱՆ, ԵՆՆԻ ՂԷՆԱՆ ԽՈՂԻՆ:

Երկրպագեմք քեզ, Քրիստոս, և օրհ-
նեմք զքեզ:

Որ խաչելդ քով սրբով փրկեցեր
զաշխարհ :

Փրկիչ իմ Յիսուս, որ յօժարու
թեամբ բարձեր 'ի յուսզխաչափայան՝
զոր ես ինքն մեղօք խնովք կազմեցի .
բայ զմիտս իմ զի ծանեայց զծան-
րու թիւն մեղաց իմոց, և զըջացայց
'ի նոցունց ցորչափ իցեմ կենդանի :

Հայր մեր : Աղջոյն :

Ողորմեա մեզ, աեր, ողորմեա մեզ :

Ազաչեմ ըզքեզ փրկիչ իմ Յիսուս,
Որ վասն յանցանաց իմոց խաչ 'ի
յուս,

Ի յանագորոյն դահճաց չըրջապահ,

Որպէս գառն անպարտ վարեցար 'ի
մահ :

Տուր պարտաւորիս մեղքք բազմա-
րիւր,

Տանել վասն քո վըշտաց մըտադիւր:

ՀԱՆԳԻՍՑ ԵՐՐՈՐԳ

Յիսուս իւր յարմար անկէ յերկիր :

Երկրպագեմք քեզ, Քն, և օրհնեմք
զքեզ,

Որ խաչիւդ քով սրբով փրկեցեր
զաշխարհ :

Փրկիչ իմ Յիսուս, որ բարձեալ
զփայտ խաչին՝ ընդ ծանու բեռամբն

անկար ՚ի յերկիր, մեղայ քեզ . գար-
չիմ և մերժիմ յամենայն մեղաց ի-
մոց, և բոլորով սրտիւ խնդրեմ ՚ի
քէն զթողութիւն, ոչ ևս կամելով
յայտահետէ մեղանչել քեզ :

Հայր մեր : Աղջոյն :

Աղորմեա մեզ, տէր, ողորմեա մեզ :

Փրկիչ իմ Յիսուս, առ քեզ սրազա-
տիմ,

Ար ձողկեալ յանգութ ՚ի գահճաց
վասն իմ,

Ընդ խաչափայտին բեռամբ ծանրա-
կիր

Նրապէս անկար խոնարհ ՚ի յեր-
կիր .

Ներեա յանցանաց անօրինեւոյս,
 Զորս ընդ փայտ խաչին բերելիլ 'ի
 յուս:

ՀԱՆԳԻՒՍՏ ՉՈՐՐՈՐԴ

ԸՆԴ — — — — — ԵՆՆԵ ՅԻ — — — — — Ի ԿՅՐԸ
 — ԲԵ — — — — — ՇԻ :

Երկրպագեմք քեզ, Վրիստոս, և օրհնեմք զքեզ,
 Որ խաչեւդ քով սրբով փրկեցեր զաշխարհ:

Մայր ցաւագին, որ ընդ փրկչին խնում չարչարեւոյ վասն իմ յանդունդս ցաւոց ընկղմեցար, թող ինձ, զի ես ինքն չարչարանաց և ցաւոց

ձերոց եղէ պատճառ՝ անօրինեալ
մեզօք մինչև ցայսօր . այլ յայսմհե-
տէ շնորհօք միածնի քո զգաստա-
ցայց 'ի չարեաց , և մինչև ցմահ կա-
ցից և մնացից 'ի սէր ձեր :

Հայր մեր : Աղջոյն :

Աղօրմեա մեզ , տէր , ողօրմեա մեզ :

Փոխանակ վշտաց քոցմայր ցաւագին ,
Զորհրեցեր 'ի տես որդւոյդ միածնի ,
Մինչ բարձեալ 'ի յուս բերելով
նա զհաշ ,

Թաթաւեալ արեամբ եւ քեզ ընդ-
առաջ ,

Տուր ինձ 'ի մեղաց 'ի բաց կալ 'ի
սպառ ,

Որ նորիմիք վաշտաց եղև քեզ պատ.
Ճառ :

ՀԱՆԳԻՍ ՀԻՆԳԵՐՈՐԻ

Սի՛նն ի՛ր-ըննայի օգնէ Յիսուսի ՚ի
Բա՛նաւ շի՛նն :

Երկրպագեմք քեզ, Ք.Մ, և օրհնեմք
դքեզ,

Որ խաչիւզ քով սրբով փրկեցեր
զաշխարհ :

Փրկիչ իմ Յիսուս, երանեմ զկիւրե-
նացին զի օգնական եղև քեզ ՚ի բառ-
նալ զխաչափայտն . այլ երանելի ևս
զանձն համարիմ եթէ լիցի ինձ բառ-
նալ ընդ քեզ զխաչ, կամաւոր համ.

բերու թեամբ տանելով վշտաց՝ զորս
 դուն առաքեսցես ինձ ՚ի կենցա-
 ղումս: Ասան որոյ աղաչեմ գրեզ,
 տէր իմ Յիսուս, տուր ինձ շնորհս
 զի համբերեի կարացից:

Հայր մեր: Աղջոյն:

Ազորմեա՛ մեզ, տէր, ողորմեա մեզ:

Ընդ կիւրենացւոյն ցանկամ խաչ
 ՚ի յուս

Ըզճեա քո գիմել, փրկիչ իմ Յիսուս.

Այ սահափօրէն բարձեալ նայասպէս,

Այլ մինչև ՚ի սպառ տանել զայն

ընդ քեզ.

Կրեցից կամակար վիշաբս բաղմա-

դեմ,

Քան թէ մեղանչել սիրոյ քո ընդ
դէմ:

ՀԱՆԳԻՒՍ ՎԵՅԵՐՈՐԴ

Վէրոնիկա - ռէն շէրտն Յիւստին:

Երկրպագեմք քեզ, Քրիստոս, և օրհ-
նեմք զքեզ,
Որ խաչիւզ քով սրբով փրկեցեր
զաշխարհ:

Մարդասէր փրկիչ իմ Յիսուս, որ
հաճեցար զատուածային կերպա-
րանս քո տպաւորել 'ի թաշկինակին՝
որով սրբէր Վերոնիկա զքրտունս

քո, տպաւորեա ՚ի սրտի խմուճ զյի-
շատակ դառնակակիժ չարչարանաց
քոց :

Հայր մեր : Աղջոյն :

Աղորմեա մեզ, տէր, ողորմեա մեզ :

Ըզձիւք բնդ կրնոջն առ քեզ, փրկիչ
խմ,

Ըզբըրտունս արեանդ ՚ի սրբել մաս-
չիմ,

Որ զատուածահրաշ գիմաց քոց
պատկեր

Ի վարչամակին թողուլ յանձն առեր.

Տուր ինձ բզմայլել սիրով քո ՚ի նոյն,

Եւ չհայել յարատ յարարածս համ-

բուն :

ՀԱՆԳԻՍՏ ԵՑՈՆԵՐՈՐԴ

ՅԻ՛՛՛՛՛՛՛ ԵՐԻ՛՛՛՛՛՛՛ ԿԻ՛՛՛՛՛՛՛ ԵՐԻ՛՛՛՛՛՛՛ :

Երկրպագեմք քեզ, Քրիստոս, և օրհնեմք զքեզ,
Որ խաչուդ քով սրբով փրկեցեր զաշխարհ :

Փրկիչ իմ Յիսուս, որ վասն ծանրութեան մեզաց իմոց միւսանգամ ընդ քեռամբ խաչին անկար յերկիր, աղաչեմ զքեզ օգնեա ինձ, զի զօրացեալ շնորհօք քովք՝ մի ևս դարձայց ՚ի մեզս :

Հայր մեր : Աղջոյն :

Աղորմեա մեզ, տէր, ողորմեա մեզ :

Փրկիչ իմ Յիսուս, գու ընդէր կըր-
կին

Անկար 'ի յերկիր ընդ բեռամբ խա-
ջին,

Բայց զի ես 'ի մեզս հանապազ 'ի
նոյն

Դառնամ որպէս որդն 'ի զազիրն
իւր բոյն .

Տուր ինձ զօրութիւն, զի մի ևս 'ի
քեզ

Մեզայց յայսմ հետէ կամաւ որսապէս :

Հայր մեր : Աղօրյն :

Աղորմեա մեզ, տեր, ողորմեա մեզ :

Ընդ սրբոց կանանց հեղեալ ար-
տասուս

Եւ զիմս որ հեղում ընկալ, տեր Յի-
սուս .

Ար առ ՚ի փրկէլ զիս հարար ան-
մեղք .

Ընդ ցամաք փայտիս սատ գալարա-
գեղ .

Տուր ինձ յայսմհետէ գարշիլ ՚ի մե-
ղաց .

Արովք գործակից եղէ քոց գահճաց :

ՀԱՆԳԻՍՏ ԽՆԵՐՈՐԴ

Յի----- էրբ-բր անգամ անխնի ընդ
բեռանք խաչին :

Երկրպագեմք քեզ, Քրիստոս, և օրհ-
նեմք զքեզ,

Որ խաչեւդ քով սրբով փրկեցեր
զաշխարհ :

Փրկիչ իմ Յս, որ երբորդ անդամ
անկար յերկիր ընդ ծանրակիր բե-
ռանք խաչին, ազաչեմ զքեզ, վասն
չարչարանաց քոց օգնեա ինձ, զի մի
ևս մեղայց քեզ : Այո տեր, լաւ է

ինձ մեռանել քան միտանգամ մե-
ղանչել քեզ :

Հայր մեր : Աղջոյն :

Աղորմեա մեզ, տեր, ողորմեա մեզ :

Ընդ անկումն քողայս երիցս անգամ,
Փրկիչ իմ Յիսուս, զարհուրեալ դո-
ղամ :

Ընդէր սիրտ իմ ոչ մորմոքի 'ի քեզ,
Եւ անկարեկիր վըշտացդ եմ 'ի տես-
Տուր ինձ, որ վասն իմ նըւաղիսդ
'ի վնաս,

Ի սրտի խմում կըրել ըզքեզ մշտ :

ՀԱՆԳԻՍՑ ՏԵՄՆԵՐՈՐԴ.

Մերիացոյանն շէտտաւ և արեացանն
նա լեզի :

Երկրպագեմք զեզ, Վրիստոս, և օրհ
նեմք զքեզ,
Որ խաչիւդ քով սրբով փրկեցեր
զաշխարհ :

Փրկիչ իմ Յիսուս, վասն դահճացն
մերկացուցանելոյ զքեզ, և վասն
լեզւոյն դառնութեան՝ զոր արբեր,
մերկացո յինն զամենայն իղձս եր-
կրաւորս, և տուր ինձ շնորհք քո

Հրաժարել յամենայն աշխարհական
և 'ի մեղանչական զբօսանաց :

Հայր մեր : Աղջոյն :

Աղորմեա մեզ, տէր, ողորմեա մեզ :

Ար վասն իմ պատքեալ, փրկիչ իմ
և տէր ,

Ի վերայ խաչին ըզլեզին արբեր ,
'Ներեա ինձ որ զայն քեզ դառնն բա-
ժակ

Խառնեալ մատուցի մեղօքս 'ի ճաշակ .
Ինձ այսու հետև առ սէր քո միայն
'Քաղցրասցին 'ի սպառ դառինք ա-
մենայն :

ՀԱՆԳԻՍՏ ՄԵՏԱՍԱՆԵՐՈՐԴ

ՁՅԻ----- ԲԼԻՄԻՆ Ի ԻՄԷԻ:

Երկրագեղեմք քեզ, Գրխառս, և օրհ
նեմք զքեզ,

Որ խաչիւզ քով սրբով փրկեցեր
զաշխարհ:

Փրկիչ իմ Յիսուս, վասն դժնգակ
ցաւոցդ՝ զոր կրեցեր 'ի բեկեռէն քո
'ի խաչին սառաբասուր բեկոջ,
անէր ինձ շնորհօք սուրբ Հոգւոյդ
'ի խաչ հանել զմարմին իմ մեռելու
թեամք մեղաց:

Հայր մեր : Աղջոյն :

Ողորմեա մեզ, տէր, ողորմեա մեզ :

Որ տարածեցար 'ի վերայ խաչին
Յանողորմ գահճաց քոյգ ձրգեալ
մարմին ,

Եւ 'ի ստուարասուր հարար 'ի հե-
ղոյս ,

Բեկեռեալ 'ի նմա ընդ մեղուցեղոյս .
Մի՛ անտես առնէր զըստեղծուած
քոյին ,

Որ վերաստացար զայն յոյժ ծան-
րագին :

ՀԱՆԳԻՍԵ ԵՐԿՈՏԵԱՍԵՆԵՐՈՐԿ

ՅԻ----- Գ----- Դ----- Ե----- Զ----- :

Երկրագեղեմք քեզ, Գրիտոս, և օրհնեմք զքեզ,
 Ար խաչուդ քով սրբով փրկեցեր զաշխարհ :

Փրկիչ իմ Յիսուս, որ զժամս երիս 'ի տաղնապի եղեալ վասն իմ՝ մեռար 'ի վերայ խաչին, աղաչեմ ըզքեզ՝ տուր շնորհքք քովք յանձն առնուլ զմահ քան անցանել զօգտուր իրանաւ քով. որպէս զի զամենայն աւուրս կենաց իմոց զոր սպարգևեսցես

Ինձ, կեցից 'ի սիրել զքեզ միայն և
'ի ծառայել քեզ սրտի մտքք:

Հայր մեր: Ազնոյն:

Աղորմեա մեզ, տեր, ողորմեա մեզ:

Ահա 'ի կատար Գողգոթայ լերին
Տեսանեմ կանգնեալ զքիայո սա-
տուհասին,

Կախեալ 'ի նրմա տերդ ըզբեւեաց,
Մեռանիս վասն իմ, ո՛վ անմահդ Աս-
տուած:

Ո՛հ, թէ ոչ 'ի քեզ սիրա իմ մոր-
մոցի,

Խիստ եմ քան ըզժայռ, գիտին ան-
հոգի:

ՀԱՆԳԻՒՍ ԵՐԵՔՏԱՍԱՆԵՐՈՐԳ

Իջեցանէն զՅիսուս 'ի Խաչէն և քան
'ի գիրի՝ Տիբաթի :

Երկրպագեմք քեզ, Քրիստոս, և որհնեմք
զքեզ,
Որ խաչելոք քով սրբով փրկեցեր
զաշխարհ :

Մայր ցաւագին, վն դառնակսկիծ
ցաւոցն՝ որ իբրև զուր անց ընդ
անձն քո յընդունել զանընչացեալ
մարմին միածնիդ 'ի գերկս քո, ա-
ղաչեմ զքեզ, բարեխօս լեր վասն
խ՛ դե դարչեցայց 'ի մեղաց՝ վասն
որոյ յանձն էառ նա զմահ խաչին, և

դու ինքն բազում ցաւովք վշտացար,
 և սուր ինձ կեալ յայտնէտէ ար-
 ժանի քրիստոնէական շնորհիս առ
 'ի ժառանգել զկեանս յախտենից :

Հայր մեր : Ազջոյն :

Ազորմեա մեզ, տէր, ողորմեա մեզ :

Ընդ բարեպարիշա արեմաթացւոյն
 Քեզ ըզձիւք զըսպաս հարկանեմ
 ըզնոյն ,

Ար զմարմին քո սուրբ վասն իմ տի-
 գախոց

Պատեաց կրտաւովք ընդ անոյշ խըն-
 կոց :

Տուր ինձ անսասան 'ի հաւատս 'ի
 սպառ ,

1 Ընե՛լ քեզ փրկչիդ քարոզ անպատ-
կառ :

ՀԱՆԳԻՍՏ ՉՈՐԵՔՏԱՍՏԱՆԵՐՈՐԻ

ՉՅԻՆՆԻ Ի ՓԵՐԵՆԸՆԻ :

Երկրպագեմք քեզ, Քրիստոս, և որչ-
նեմք զքեզ,

Որ խաչուդ քով սրբով փրկեցեր
զաշխարհ :

Փրկիչ իմ Յիսուս, ցանկամ մահա
կեց ընե՛լ ընդ քեզ, և կեալ 'ի քեզ
մինչ 'ի սպառ, ցորչափ իցեմ կենդա-
նի, որպէս զի յեա աստի կենացս

արժանի եղէց մտանել յերկինս ,
զորոյ բացեր ինձ զգրունս չարչա-
րանօք քովք և մահուամբ :

Հայր մեր : Աղջոյն :

Ազորմեա մեզ , տէր , սզորմեա մեզ :

Փրկիչ իմ Յն , քեզ երկրբազեմ
Բազմելոյդ յերկինս , որ ծածկիսց
'ի վեմ .

Ընդ իւզարերից կանանցն արտա-
սուս :

Ընկալ զհառաչանս ըզմեզուցելոյս :
Թաղեսցի ընդ քեզ սիրա իմ սա-
տանօր ,

Մի ինչ յայամհետե սիրել երկրա-
ւոր ,

Այլ յիշատակաւ մահուան քո յա-
ւէտ

Գոհանալ 'ի սպառ ըզբարեբարեդ :
Մեղայ տէր մեղայ, և մեղք իմ բա-
զում

Եղեն մահառիժ քեզ փրկիչդ ի-
մում :

Այլ այսուհետև մեռայց կամակար,
Քան քեզ մեղանչել փրկիչ բարե-
բար :

Երգ :

Ստեղնեալ ծառոյ մահաբերին ,
Այն որ բուսաւ 'ի մջ գրախ-
աին ,

Փոխան բարձեր ըղփայտ խաչին,
 Ի Գողգոթայ հաներ տեղին .
 Զխմ առ 'ի մեղս անկեալ զողի
 Եւ ծանրագոյն բարձող բեռին,
 Բարձ 'ի յուսիզ ըստ ոչխարին,
 Հան 'ի յերկինս յախտեալ տե-
 ղին :

Յանմահիզ մեռանելոյ
 Զմեռեալ հոգիս կենդանացո .
 Թաղմամբ 'ի նոր գերեզմանի
 Զթաղեալս 'ի մեղրս վերածեա .
 Ի գրի ներքնումն իջանելով
 Ի գրոյ մեղաց վերաբերեա .
 Ի ստուեր մահու քո բնակելով
 Լուսաւորեա և զիս հոգւով :
Սիրա խմ առ քեզ աղաղակե ,

Բան որ ընդ Հօր 'ի սկզբանէ,
 Որ կամաւոր վարն մարդկան
 Կրեցեր մարմնով զայս ամենայն .
 Ինձ լքելի արա ըզձայն
 Յարքայութեանդ քո կոչման .
 Ընդ ժողովոց անդ անդրանկաց
 Օրհնել ըզքեզ միշտ յախտեան :

Ըստ դիտաւորութեան սրբազան
 քահանայապետին Ա Ա . աստուծոյք
 միանգամ զաւրուձական աղօթան ,
 հանդերձ հրեշտակային ողջունին :

Հայր մեր : Ողջոյն :

Սուրբ խաչուս աղաչեսցուք :

Պահպանեա զմեզ , Քրիստոս Աս .
 տուած մեր , ընդ :

Մաշկանք Բերնուշին :

Ե՛կ էջ Հողիդ սուրբ 'ի յերկնից ,
 Զանշունչ ըզտառս իմ զայստսիկ
 Դու եօթնարփեան շնորհօք քո լից .
 Ոչ իբր 'ի քերըս տարրական
 Վերծանողացրն սոփերիս
 Իխսեւ զիմաստս որ 'ի սմա կան ,
 Այլ սերարփին վառեալ 'ի բոց ,
 Բարեբանեւ սոքօք յաւերժ
 Բամիցն 'ի տիպ ըզքեզ վերնոց :
 Դրոշմեա ըզկնիք քո 'ի սոսին ,
 Եւ զհողերուդն բանից չնորհ
 Հեղ ըզսոքօք օժմամբ քոյին .
 Խբր ըզխնկոց ծուխ 'ի յեթեր

Բուրեւ սոցին, և անուշից
 Ի իւզոց առ քեզ իրր ըզձենձեր :
 Բարունական 'ի տիպ խրատուն
 Վարժեալքն 'ի սմա շնորհիւ քոյին
 Մաղթեւ յաւերժ և կալ արթուն ,
 Ի կենցաղոյս փորձութեանց զերծք
 Լիցին սրբոցն սարակից
 Ի իւսապրասիւք անձամերձք :
 Չաղթական քարտիս պուէա,
 Որ աղթից ինքն եմ կարօտ
 Եւ 'ի բնաւից բարեաց անպէա,
 Աղթակցացն 'ի սմա ընդ իս
 Արա հոգիդ սուրբ մասնակից ,
 'Նպաստիւք նոցին անարժանիս :

Յ Ա Ն Կ

ԱՂՕԹՔ ԵՌԵՒՕՏԵԸՆ

Ազօթք տէրունական	1
Աւետիք հրեշտակապետին	3
Ազօթք առաւօտին	4
Դաւանութիւն հաւատոյ	6
Խոստովանութիւն յուսոյ	7
Խոստովանութիւն սիրոյ	8
Խոստովանութիւն զղջման	9
Առաջի սրբոյ խաչին	10
Երգ սուրբ Աստուածածնի	11
Յորգորակ	13
Առ տիրամայրն իղձք խանդաղատելի	15

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵՎՈՐԻՆ

Իղձք զղջականք	19
Ի չարչարանսն Վրիստոսի	21

Առ սք տիրամայրն , աստուածորդւոյն 'ի գիրկս իւր , իղձք	26
Իղձք ցաւակցութեան եօթանց ցաւոց սք Աստուածածնին	30
Ի կիւրակէի	—
Յերկուշաբաթի	—
Յերեքշաբաթի	31
Ի չորեքշաբաթի	—
Ի հինգշաբաթի	—
Յուրբաթու	32
Ի շաբաթու	—
Վասն ննջեցելոց	33
Աղօթք նախ քան զխոստովանութիւն	39
Աղօթք զղջման	42
Զկնի խոստովանութեան	43
Յեա հաղորդութեան	47
Աղօթք առ Հայր Երկնաւոր 'ի Տամ սա տարադի	49
Առ տէր Յիսուս մաղթանք կարևորք	53
Առ սուրբ Հոգին	60

Աղօթք 'ի հզօր անունն Մարիամու . . .	65
Վասն պայմանի կենաց ընտրութեան . . .	67
Անձին նուիրելոյ առ ԱՃ իղձք մշտամբ առնէք	68
Յորդորակ	69
Վասն ծնողաց և աղջակահայաց	
Ընդդէմ փորձութեան	76
Պատրաստութիւն առ 'ի մահ	77
Առ տէր Յիսուս վն բարւոք մեռանելոյ	79
Առ հրեշտակս և հրեշտակապետս	84
Առ սբ հրեշտակն պահապան	
Առ սբ նախահարս	88
Առ սբ կարապետն	90
Առ սբ Աստուածահայրն	91
Առ սբ նախավկայն	94
Առ սբ Առաքեալս	97
Առ սբ Լուսաւորիչն	99
Առ սբ հայրապետն Մծբնայ	100
Առ սբն Խահակ Պարթև	101
Առ սբն Անտոն անապատական	103
Առ սբն Նիկողայոս	104
Առ սբ Ոսկերեքանն	105
Առ սրբուհի Մաղդակենացին	107

Ա. սբ կոյսն Հովհաննէ	108
Ա. սբ զօրավարն Գեորգ	110

ԱՂՕԹԻ Ի ՍԱՂՄՈՍԵՑ

Սաղմոս Ա	113
Սաղմոս Բ	115
Սաղմոս Գ	119
Սաղմոս Դ	121
Սաղմոս ՃԼԲ	124
Ի Սաղմոսն ՃԼԶ Երգ յարասական	125
Օրհնութիւն ծերունայն Սիմէոնի	132
Գոհութիւն 'ի վերջ տարւոյ	—
Ճանապարհ սրբոյ խաչին	135
Մաղթանք Քերթոյին	167

Ի ՎԵՆԵՏԻԿ

Ի ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ՈՒԽՏԻՆ ՂԱԶԱՐՈՒ

ՅԱՄԻՆ 1843 ՌՄՂԲ

me Sophie hotel
Mecklenbourg

10m

